

Teodoras Blinstrubas
7245 So. Albany Ave.,
Chicago, Ill. 60629

LIETUVOS
NACIONALINĖ
M. MAŽYDO
BIBLIOTEKA

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

VOL. LXII

Spalis - October 20, 1977

Nr. 40

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Ir dar dėl Helsinkio

JURGIS GLIAUDA

Idomiame Loretos Andrijauskaitės pranešime, kuris skaitytas Korp! Neo-Lithuania išvykoje (Dirva, Nr. 36) "Helsinkio konferencija ir jaunuomenė", įdėtas prof. Broniaus Kaslo tezių atpašakojimas, vertinant obligacinę "Saugumo ir bendradarbiavimo Europoje pasitarimo baigiamąjį aktą", prigimtį.

Prelegentė rašo: "Anot jo (profesoriaus B. Kaslo. J. G.) Helsinkio aktas yra tik politinė principų deklaracija, kuri jokios teisinės galios neturi ir teisiniai šalių nesaisto. Sienos buvo nustatytos Jaltos ir Potsdamo konferencijos sutartimi. Helsinkis su sienų nustatymu nieko bendro neturi."

Nors prelegentė nepateikė autentiškos prof. B. Kaslo citatos, tenka galvoti, ji perdavė esmines profesoriaus pažiūras į vadinamąjį Helsinkio aktą. Su tomis pažiūromis, deja, tenka nesutikti. Bent dalinai, bent atsargiai, bent šiuo metu.

Tarptautinių sutarčių formos evoliucija, kaip visas teisės fenomenas, nėra sukaustyta standarto ir stagnacijos. Kategoriskieji Helsinkio akto paragrafai yra tarptautinė akto signatarų obligacija elgtis taip, o ne kitaip. Juk sutartis yra įsipareigojimas laisvu noru. Sutarties objektas gali būti ir atliktini arba neatliktini veiksmai. Todėl Helsinkio aktu kaip tik veiksmai yra signatarų susitarimo objektas. Ta prasme Helsinkio aktas yra tarptautinė sutartis. "Politinė principų deklaracija" Akte neskamba deklaraciniai — apeliaciniais tonais. Kiekvienas signataras čia aiškiai įpareigotas elgtis taip, o ne kitaip. Veiksmas yra Helsinkio akto susitarimo objektas.

Helsinkio akto reikšmės ir obligacijų visiškai nepakeičia paskirų jo signatarų vidiniai (domestic) kai kurių legislatorių nepritarimai šiam užsienio politikos aktui. Nepakeičia jo obligacinės prigimtės ir machiaveliški buv. JAV prezidento užtikrinimai, kad JAV nepripažįstančios Pabaltijo okupacijos fakto. Tarptautinės užsienio politikos forume šie (domestic) momentai eliminuojami; juk

(Nukelta į 4 psl.)

KALBOS BELGRADE

Konstatuojamos nuodemės, bet ne nusikaltėliai

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Kaip jau rašėme pereinamam Nr., nauja 'detentes' banga negalėjo nepaveikti Belgrado konferencijos. Šios savaitės TIME praneša, kad JAV delegato Arthur Goldbergo kalba Washingtonė visą laiką buvo taisoma ir papildoma — galutiną tekstą jis gavo tik 2 val. 30 min. ryto tą dieną, kada turėjo perskaityti. Kaip ir galima buvo laukti, kalboje buvo konstatuoti prasilenkimai su žmoinių teisėmis, bet nebuvo paminėti nei vardai nei kraštai. Panašiai kaip Goldbergas kalbėjo ir Vakarų Vokietijos vyr. delegatas Guenther von Well, karjeros diplomatas, kuris dievobaimingai užbaigė: "Helsinkio baigiamasis aktas mums rodo kelią, kaip mes galime vienas kitą pristatyti, palyginti ir kritikuoti, nesudarydami pavojaus atlydžiui ir bendravimui".

Stebėdamasis dėl tokio tono minkštumo, Hamburgo opozicinis DIE WELT primena, kad tas pats van Well visai neseniai "Europa-Archiv" žurnale daug blaiviau ir atviriau išdėstė savo pažiūrą. "Ar tik nebus mūsų valstybės sekretoriui pakirpti sparnai?" — klausė tas dienraštis. (Vokiečių 'Statssekretær', kurio titulą turi van Well, nėra lygus JAV ir Vatikano santvarkų Valstybės Sekretoriams, kurie faktinai yra užsienio reikalų ministrai. Pas vokiečius tokį titulą turi aukščiausias ministerijos valdininkas).

Į tą DIE WELT klausimą atsakė DER SPIEGEL savo pranešime apie Van Well šefo, vicekanclerio ir užsienio reikalų ministerio Hans-Dietrich Genscher pasimatymą su Gromyko New Yorke Jungtinių Tautų pilnaties proga. Sovietas čia vokiečių pasikvietė pietų ir

kai tas atėjo su storu portfelio, Gromyko nustebo: "Kam toks didelis lagaminas? Juk nėra tiek daug problemų!" Iš tikro didžiausia Vokietijos vyriausybės problema šiandien yra lygiai tokia pat kaip Carterio administracijos, būtent, prestižo nusmukimas. Jo pakilimui galėtų padėti nauja 'detentes' banga, įskaitant ir Brežnevo atvykimą į Bonną. Gromyko savo kolegą užtikrina, kad Brežnevas rengiasi į Vokietiją atvažiuoti lapkričio ar gruodžio mėnesį, nebent prieš tai būtų susitarta dėl strateginių ginklų apribojimo — SALT. Tuo atveju Brežnevas pirma važiuotų į

VIRŠUJE: "Verpė mergelės baltus linelius, be siūlo, be rato, be spūlužėlių" (liaudies daina). Grandinėls šokėjos CADIZ (Ohio) festivalyje atlieka verpėjų šokį "Tolkašokį". Keturias dienas trukęs "International Mining & Manufacturing" festivalis sutraukė tūkstančius dalyvių, 37 scenines grupes ir laimėjo Grandinėlei "Parade of Nations" pirmos vietos trofėją. Sekantis grupės pasirodymas — spalio 22 d. LAKEKLAND (Ohio) choro "etninio koncerto" programoje. Koncertas įvyks Lakeland kolegijos muzikos auditorijoje ir jame dalyvaus visos Grandinėls ansamblis su sceninių šokių kapela, vadovaujama Johno Pažemio. Spalio 23 d., 2 val. p. p. Grandinėls dalyvauja metiniame tautybių festivalyje Clevelando Music Hall (kam-pas 6-ta ir St. Clair).

J. Garlos nuotr.

Washingtoną, o į Bonną kitų metų pradžioje. Sovietai (Nukelta į 3 psl.)

Ar jiems juokas iš žmogaus teisių? Goldbergas ir Voroncovas, JAV ir Sov. Sąjungos vyr. delegatai Belgrado konferencijoje.

SAVAITINĖ POLITIKOS *Apžvalga*

JEI SOVIETAI PULTŲ KINIJĄ: LOGIŠKAS JŲ INVAZIJOS KELIAS. — HITLERIO SEKRETORIAUS BORMANO PASLAPTIES ATSKLEIDIMAS.

Nors paskutiniuoju metu kalbos apie sovietų-kiniečių karo galimybes yra nutylusios, tai nereiškia, kad abiejų pusių karo mašinos tam nesiruošę. Šiuo metu ir artimiausioje ateityje iniciatyva tokiam susidurimui turėtų išplaukti iš sovietų. Kiniečiai dar nėra pasiruošę ofensyvai. Logiškai galvojant, patogiausias kelias sovietų invazijai vestų iš jų kontrolėje esamos Išorinės Mongolijos per kiniečių valdomą Vidurinę Mongoliją į Kalganą, Pekiną, Tientsiną ir toliau į Geltonąją jūrą (žiūr. žemėlapi). Tai nepilnai 500 km. nuotolis, lengvai atliekamas motorizuotų armijų. Pirmą natūrali kliūtis būtų žalieji kalnai tarp Tsiningo ir Kalgano. Kaip tik šias apylinkes kiniečiai neseniai aplankyti pakvietė vokiečių generolus van Kielmansegg ir Trettner, ats. admiralą Poser ir Vak. Vokietijos seimo (Bundestago) karo komisijos pirm. socialdemokratą Woerner. Vienas iš jų savo išpūdziais pasidalino su Hamburgo DIE WELT korespondentu H. Kremp.

Vokiečiams atrodo, kad rimtesniam pasipriešinimui kiniečiai ruošiasi tik žaliuose kalnuose. Iš savo išieities pozicijų sovietų tankai jau būtų sukorę apie 400 km., o patirtis moko, kad jų motorai jau po 200 km. žygio pradeda rodyti gedimo žymių ir reikalingi remontų. Per lietinguosius birželio ir rugpjūčio mėn. nuo kalnų viršūnių nutrūpa ir nubyra žemyn daug akmenų ir uolų, kurios sudaro natūralias kliūtis tankams. Kur reikia, jos dar papildomos cementu ir žmonių darbu. Ties kalnai dar yra išraižyti tuneliais, tačiau jie svečiams iš Vokietijos nebuvo parodyti. Jie galėjo tik aplankyti tipišką apylinkės kaimą Da Chong Ku Lynvardu. Kaime gyvena 382 šeimos su 16,600 žmonių iš viso. Kaimą supa apkasai ir saugo 4 kovos 'bunkeriai',

kuriuos jungia 1,5 km. ilgumo tunelis. Jis yra 1,5 metro platumo ir 2,2 mtr. aukštumo ir turi patalpas kareiviams, ligoninei, valgyklai, atsargų sandėliams ir vandens šaltinius. Tunelis turi 6 išėjimus ir ruošiamasi jį sujungti su kaimyninių kaimų panašiais įtaisymais.

Skaitydamiesi su invazijos galimybe, kiniečiai šioje srityje yra sutraukę visą trečdalį savo karinių pajėgų — 12 lauko armijų su 55 reguliariomis ir 25 vietinėmis divizijomis bei 31 atskirais pulkais. Čia yra sutraukta ir daugumas kiniečių šarvuotųjų. Jei sovietams pasisektų perkirsti Kiniją toje jos pačioje siauriausioje vietoje, jis siaurėje izoliuotų pramoningąją Mandžiūriją nuo likusio krašto.

★

Jei jau prasidėjome su vokiečiais... Atsimenate Martin Bormann vardą? Vokiečių žvalgybininkas generolas Gehlen, kurio atsiminimus atpasakojome Dirvoje, laikė jį sovietų šnipu, po karo pabėgusiu į Sovietiją, o žydai jo ieškojo Pietų Amerikoje! Dabar Vokietijoje pasirodė knyga, kurios autorius tariasi atskleidęs Bormanno paslaptį: Jochen von Lang — DER SEKRETAER — Deutsche Verlags-Anstalt, Stuttgart, 512 psl. 36 DM.

Bormannas iš tikro buvo tik Hitlerio SEKRETORIUS, bet kadangi fuehreris valdė ne tik Vokietiją, bet kelis metus ir visą Europą, ir tokios pareigos turėjo didelės įtakos. Juo labiau, kad Bormannui buvo pasisekę savo vadą visai izoliuoti, viskas kas Hitlerį pasiekdavo, pirmiausia pereidavo per Bormanno rankas. Jis kontroliavo ir Hitlerio įsakymus, kai kada net juos 'sustiprindamas'. Goeringas Nuernbergo teisme Bormanną pavadino 'fuehrerio Mefistu', sodriai pridurdamas: "tas mažas se-

Plastikinė Bormanno rekonstrukcija iš rastos kaukolės.

retorius, bet didelis intrigantas ir purvina kiaulė!"

Martynas Bormannas gimė 1900 metais karo orkestro muzikanto šeimoje. Gimnazijos baigti jis nepajėgė ir 1918 m. buvo pašauktas į kariuomenę, bet fronto nepasiekė. Po karo jis susidėjo su dešiniųjų teroristų organizacijom ir 1924 metais buvo nubaustas viena metais kalėjimo už 'prisidėjimą prie sunkaus kūno sužalojimo'. Tai ir mažas Opelio dvivietis automobilukas padėjo Bormannui įstoti į nacių partiją, kur pradžioje jis dirbo Thueringijos gauleiterio Sauckelio štabe. Ten jis pasirodė esąs labai geras raštininkas, tvarkingai vedęs užrašus ir gerai atliekęs kitą kanceliarijos darbą. Netrukus jis vedė partijos teisėjo dukrą Gerda Buch, kurios tėvas buvo vienas iš pirmųjų nacių sąjūdžio dalyvių. Kadangi jis gerai pažinojo visus partijos vidaus reikalus, Bormannas buvo paskirtas Hitlerio pavaduotoju Rudolfo Hess štabo viršininku. Hesso pareigos nebuvo griežtai apibrėžtos, bet Bormannas į savo rankas sutelkė visus kordina-cijos tarp įvairiausių partijos institucijų darbą ir pradėjo spręsti ginčus tarp aukštųjų partijos pareigūnų. To darbo nemėgo nei Hessas nei vėliau pats Hitleris. Bormannas buvo savo vieta užtikrintas. Hessui pabėgus į Angliją, Hitleris Bormanną paskyrė savo kanceliarijos viršininku. Eidamas tas pareigas Bormannas Hitleriui labai patikavo. Dėl to, kad fuehreris gerėjosi stirnom savo kalnų tvirtovėje, Bormannas uždraudė plačios apylinkės ūkininkams laikyti šunis ir kates, kad tie stirnų nebaidytų.

Bormannas savo paties iniciatyva pasiuntė Hitlerio adjutantą su nuodų kapsule Feldmaršalui Rommeliui, nes tas savo laiką neparodė Bormannui pagarbos, jam lankantis su Hitleriu Lenkijos fronte. Bormannas patvarkė generolo Frommo sušaudymą po liepos 20 d. perversmo bandymo, nors Frommą sukilėliai buvo suėmę. Frommas buvo apkaltintas 'neveiklumu'. Bormannas generolo asmeniškai nekentė, nes 1918 m. paimtas kariuomenės visą mėnesį turėjo valyti jo ba-

tus. Dėl Bormanno intrigų nukentėjo visa eilė ir aukštųjų partijos pareigūnų, kaip Rytų ministeris Rosenberg, Jaunimo vadas Baldur von Schirach, Vidaus reikalų ministeris Wilhelm Frick ir kt.

Vienintelis žmogus, kuris galėjo, susisiekdamas su Hitleriu, Bormanno' tarpininkavimą apeiti, buvo fotografas Heinrich Hoffmann, kuriam Hitleris davė profesoriaus titulą, bet jokių pareigų. Tą Hoffmanną, kurio asistentė Eva Braun tapo jo meiluže, Hitleris mėgo ir leisdavo jam pasakyti tai, ko kiti nedrįso. Savime aišku tai nepatiko Bormannui. Dėl to jis pasiskelbė, kad Hoffmannas nešiojantis šiltines bacilas ir būtent pačio pavojingiausio B tipo. Hoffmannas buvo izoliuotas ligoninėje. Ir nors bacilų pas jį nebuvo rasta, jis jau nebegaudavo ir Hitlerio pakvietimo apsilankyti.

Norėdamas prisidėti prie nuostolių fronte "išlyginimo", Bormannas turėjo 10 vaikų su savo žmona ir eilę pavainikių. Jo žmona tuos

santykius toleravo, aiškindama, kad vyras turi turėti pakaitalą socialiniams ir kitiems reikalams, kai žmona nešė. Viena iš Bormanno meilužių buvo filmų žvaigždė Manja Behrens...

Prielaidda, kad Bormannas pabėgęs į Sovietiją, galėjo sukelti Bormanno įsakymas jau Hitleriui nusižudžius. Jis įsakė SS generolui Mohnke, kuris vadovavo Hitlerio kanceliarijos Berlyne gynimui, sujungti jį, Bormanną, telefoniniais ryšiais su besitariančiais sovietais. Pasipiktinęs generolas įsakymą atmetė, aiškindamas, kad "dėl to aš nerizikuosius savo karių gyvybėm". 1945 m. gegužės 2 d. Bormannas įrašė į savo kalendorių: "Ausbruchversuch" ir iš kanceliarijos griuvėsių naktį pabėgo. Anot knygos autoriaus, Bormannas pasiekė tik Invalidenstrasse, kur paėmė tuos pačius nuodus, kurių kapsulę buvo anksčiau pasiuntęs Rommeliui. Jo skeleto likučius 1972 metais ten iškasė tas autorius. Berlyno teismo medicinos institutas konstatavo, jog negali būti abejonės, kad tie palaikai yra Bormanno. Jie ir dabar, sudėti į kartoninę dėžę, ten laikomi.

1ST CLASS MACHINISTS

With heavy grinding experience, on cylindrical & surface grinder. For close tolerance work. Steady work for qualified men fringe benefits.

APPLY IN PERSON
**FOERST STAR
PLASTICS**
6 Stuart Road
Chelmsford, Mass. 01824
617-256-8781

(31-40)

1977-1978 METŲ ESKURSIJOS I LIETUVĄ

Paskutinė 1977 m. grupė išvyksta:

GRUODZIO 21 D. — 2 savaitę

(Leningradas, Vilnius, Ryga, Maskva)

\$999.00

Registruotis iki lapkričio 15 d.

NAUJOS SKRAIDOS (CHARTERS) I VILNIŲ SU
PAN AMERICAN LĖKTUVAIS IŠ NEW YORKO
išvyksta:

1978 m. vasario 5, 12, 19, 26 — \$669.00

1978 m. kovo 5, 12, 19, 26 — \$716.00 ir \$746.00

1978 m. balandžio 2, 9, 16, 23 — \$746.00

TOLIMESNIŲ KELIONIŲ EIGA IR KAINOS 1978 METAMS
BUS PASKELBTOS VĖLIAU.

Prie šių visų grupių galima jungtis IŠ VISŲ
AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ su
papildomu mokesčiu New Yorke.

Smulkesnių žinių ir registracijos reikalu
kreipkitės į:

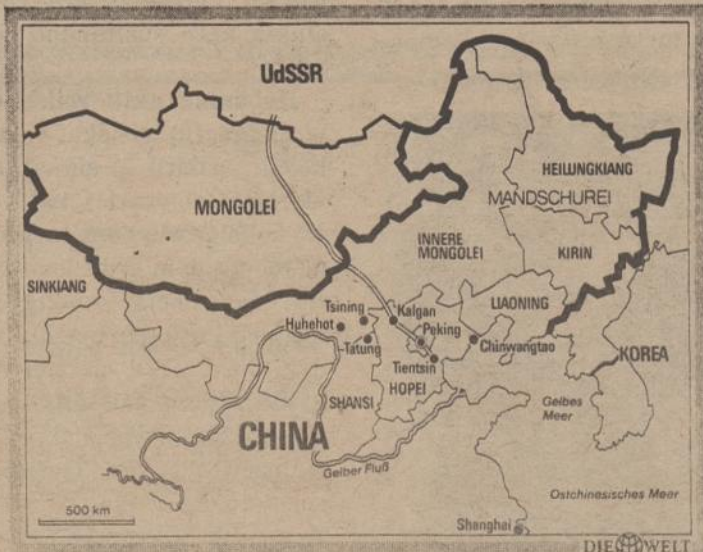
**TRANS-ATLANTIC TRAVEL
SERVICE**

393 West Broadway, P. O. Box 116
South Boston, Mass. 02127
Telefonas: (617) 268-8764

Savininkė: ALDONA ADOMONIENE

PRICES ARE BASED ON DOUBLE OCCUPANCY AND ARE SUBJECT
TO CHANGES AND/OR GOVERNMENT APPROVAL.

Norintiem atkviesti gimines iš Lietuvos sutvarkom
— išskirti dokumentus.

Sovietų invazijos kelias į Kiniją per Mongoliją ir Pekiną iki Geltonosios jūros.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription per year \$13.00. Single copy 20 cents.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00 • Atskiro numerio kaina 20 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomene • Nepaspausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

DARBINGAS ALT SUVAŽIAVIMAS

Amerikos Lietuvių Tarybos 37-tas suvažiavimas, šeštadienį, spalio 8 d., Sheraton Tower viešbuty, Chicagoje, praėjo darbingai ir sėkmingai. Dalyvavo 150 dalyvių.

Gausiai susirinkusius pasveikino pirm. dr. K. Bobelis. Į darbo prezidiumą buvo pakviesti Altos vicepirmininkai.

Komisijos — registracijos: I. Blinstrubienė, O. Baršketytė, M. Barienė, E. Smilgys; nominacijų: E. Bartkus, A. Chaplikas, A. Sukauskas, kun. A. Stašys; sekretoriatas: A. Pakalniškis Jr., M. Pranevičius, St. Mankus; rezoliucijų: T. Blinstrubas, E. Paurazienė, E. Mikiužiūtė, dr. L. Kriaučeliūnas, V. Jokūbaitis, V. Yucius, M. Gudelis, Gr. Lazauskas.

Suvažiavimas gavo daug sveikinimų.

Apie Amerikos Lietuvių Tarybos veiklą išsamų pranešimą padarė dr. K. Bobelis. Priminė, kad Alta paskutiniu laikotarpiu stengėsi Lietuvos laisvinimo reikalui panaudoti Helsinkio susitarimų mums naudingus punktus. Alta davė to susitarimo tikslia interpretaciją. Tik Helsinkio nuostatų poveikyje įvairiose Sov. Sąjungos vietose atsirado daug disidentų ir grupių, kurios reikalauja laisvės, remiantis Helsinkio principais. Alta remiasi JAV paskelbta Helsinkio konferencija, atmesdama Maskvos klaidingą interpretaciją. Belgrade JAV ambasadorius Goldbergas ir eilė kitų vakariečių delegacijų ryžtingiau iškėlė žmogaus teisių klausimus, o sen. Dole pažadėjo Belgrade iškelti ir tautų laisvės reikalą. Vakarai užima daugiau ofensyvinę kryptį, remiantis Helsinky priimtais laisvės principais. Turime pasmerkti tuos, kurie Helsinkio konferencijos interpretaciją skelbia tokią, kokią duoda Maskva mūsų skaldymui.

Tarptautiniame forume Lietuvos padėtis geresnė, negu buvo prieš Helsinkio konferenciją.

Amerikos užsienio politika užims pagrindinį vaidmenį Lietuvos atstatyme ir

mes visi turime panaudoti visas priemones darant įtaką į JAV valdžios žmones, kad ryžtingiau laikytusi Lietuvos laisvės atžvilgiu. Alta šia kryptimi veikė ir veiks, nes čia pats realiausias kelias siekiant Lietuvos nepriklausomybės. Be to — privalome turėti gerą ryšį su patriotiniu branduoliu Lietuvoje.

Šiuo metu Altą sudaro 13 centrinių lietuvių organizacijų. Kviečiamos ir kitos organizacijos, jų tarpe ir Lietuvių Bendruomenė. Alta remia Lietuvių Bendruomenės kultūrinį darbą, laukia tokios pat paramos Altos politiniam darbui. Tik darbų pasidalinimo laikydami būsime sėkmingiausi. Turime visi siekti pašalinti Lietuvių Bendruomenės skilimą.

Alta sklandžiai dirba su Vliku. Dėkojo šauliams ir kitiems, kurie nuolat remia Altos pastangas. Dabar Altos tikslas — sekti Belgrado įvykius ir atitinkamai savo ėjimus koordinuoti. Svarbu veikti, kad neįvyktų Europos taikos konferencija, kuri pripažintų Sov. Sąjungai užgrobtus kraštus.

Dėkojo visoms Altą sudarančioms organizacijoms, skyriams, spaudai, radiui už perteikimą informacijų apie Altos veiklą. Dėkojo Altos valdybos nariams, reikalų vedėjai I. Blinstrubienei, Altos inform. vedėjui kun. J. Prunskiui. Didžiausias ačiū visai JAV lietuvių visuomenei, gražiai remiančiai Lietuvos laisvinimo pastangas.

Pirmininko pranešimas buvo palydėtas gausiais plovimais ir visų dalyvių atsisojimu.

Iždininkas J. Skorubskas painformavo, kad per 11 mėn. (nuo paskutinio suvažiavimo) pajamų turėta 53,113 dol., daugiausia iš skyrių. Žymiausios aukos — iš Chicago 7000 dol., iš Detroito 3,712 dol. Su pereinamųjų metų likučiu iš viso pajamų buvo 94,099 dol., išlaidų — 67,655 dol., kasoje 26,444 dol. Daugiausia išlaidų sudarė patalpų įsigijimas: 14,054 dol., remontas 13,471 dol. Toliau — raštinės išlaikymas, spauda, Jungt.

Baltiečių komiteto parama, jaunimo demonstracijoms auka, įvairių akcijos darbų finansavimas. Ateities darbai pareikalaus ir naujų lėšų.

Naujai sudarytoji Alta

Į naujai sudaromą Amerikos Lietuvių Tarybą išrinkti iš Amerikos Liet. R. Katalikų Federacijos: S. Kuprys, E. Paurazienė, adv. P. Žumbakis, inž. V. Naudžius, prof. dr. Jokūbas Stukas, į valdybą dr. K. Bobelis ir kun. A. Stašys; į išdo globėjus prel. J. Baltusevičius-Boll; iš Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos — V. Abraitis, E. Bartkus, O. Biežienė, Pr. Kašiūba, A. Laikūnas, į valdybą — T. Blinstrubas ir P. Bučas, į išdo globėjus V. Abraitis; iš Lietuvių R. Kat. Susivienijimo Amerikoje — prel. J. Baltusevičius, V. Yucius, į valdybą dr. V. Šimaitis; iš Lietuvių Atgimimo Sąjūdžio — K. Dirakis, V. Jokūbaitis, į valdybą — E. Smilgys; iš Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos — J. Lekas ir A. Stankus, į valdybą — J. Pakalka; iš Amerikos Respublikonų federacijos — K. Oksas, dr. J. Genys, į valdybą J. Talandis; iš Amerikos Demokratų Lygos — R. Mulokas, J. Nasvytis, į valdybą — St. Balzekas, Jr.; iš Socialdemokratų: M. Gudelis, M. Pranevičius, A. Pužauskas, Br. Spudienė, A. Sukauskas, į valdybą J. Skorubskas, dr. J. Valaitis, į išdo globėjus A. Sukauskas; iš Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros: V. Adamkus, A. Andriulionis, dr. V. Dargis, A. Devenienė, T. Kuzienė, į valdybą Gr. Lazauskas, dr. K. Šidlauskas, į išdo globėjus — A. Chaplikas; iš Susivienijimo Lietuvių Amerikoje: E. Mikužiūtė, A. Chaplikas, į valdybą P. Dargis; iš Amerikos Lietuvių R. Katalikų Moterų Sąjungos: M. Srubša, J. Rotsko, į valdybą E. Vilimaitė; iš Vyčių: A. Kassel, I. Sankus, į valdybą dr. L. Kriaučeliūnas; iš Šiaurės Amerikos Lietuvių Studentų Sąjungos: D. Antenelytė, V. Zagarskas, į valdybą O. Baršketytė.

Rezoliucijos

Priimtose rezoliucijose, sveikinamas prez. Carteris prašant kelti tautų teises; sveikinami broliai pavergtoje tėvynėje, Liet. diplomatai, konsulai, Vlikas, dėkojama spaudai ir TV, prašoma parodyti spaudoje daugiau solidarumo, vengiant užgauliojimų, prašoma liet. visuomenę jungti jėgas Lietuvos laisvinimo pastangose, Vasario 16 d. proga surinktos aukos turi būti skiriamos Altos vedamam Lietuvos laisvinimui, skatinami steigti nauji Al-

KALBOS BELGRADE...

(Atkelta iš 1 psl.)

Vokietijoje norėtų nupirkti polyesterio fabriką 2,5 bilijonų markių vertės. Apmokėti jie norėtų savo medvilne. Kas gi liečia Belgradą — Gromyko su Genscher sutarė, kad nėra reikalo ten pasikeisti kaltinimais — "es mache keinen Sinn, sich dort gegenseitig anzuklagen."

Iš kitos pusės Helsinkio Aktas ir Belgrado konferencija duoda puikią progą pareikšti bent savo nuomonę, progą, kurios niekas nenori pažiopsuoti. Prieš prasidedant konferencijos viešų kalbų sesijai londoniškis THE ECONOMIST rašė:

"Rusija nesilaiko savo pačios pažadų žmonių teisių srityje. Iš visų tų nesilaikymų ryškiausias yra persekiojimas tų savo piliečių, kurie, išgirdę savo vyriausybės iškilmingus ir viešus pažadus Helsinkyje, pabandė išsiaiškinti tų pažadų pildymą. Iš 10 tokios grupės narių Maskvoje 5 buvo suimti, o trys ištremti į užsienį!"

"Kai kuriais atvejais KGB griebėsi neįprastos jai fantazijos kaltindama savo aukas, tačiau jos šefas Yuri Andropov grįžo prie seno žargono per televiziją kaltindamas visą grupę "priešsąjaukine veikla,

tos skyriai, reiškia padėka pirm. dr. K. Bobeliui, nuspręsta telegrama prašyti Goldbergą kelti tautų laisvės klausimą, skatinama remti Encyclopedia Lituanica leidimą, dėkojama jaunimui už gerai suruoštas demonstracijas Washington, dėkojame už aukas.

Suvažiavimas baigtas Lietuvos himnu.

Sekmadienį, spalio 9 d., Altos būstinėje įvyko Altą sudarančių organizacijų pirmininkų ar jų įgaliotinių pasitarimas. Dalyvavo 20 žmonių. Daugiausia laiko buvo skirta svarstymams apie bendradarbiavimą su Lietuvių Bendruomene.

(ALT inf.)

anti-socialine provokacija ir šmeižtais"... (Belgrado) konferencija bus pasityčiuojimu, jei nesulaikys sovietų vyriausybės nuo savo piliečių persekiojimo už bandymą savo namuose padaryti tai, ką konferencija daro Belgrade. Sovietų piliečiai turi teisę žinoti, ar jų vyriausybė pildo savo tarptautinius įsipareigojimus ar juos laužo. Žinia, už tai galima sulaukti iškėlimo nėsiskaitymo su žmonių teisėmis ir Vakaruose, bet tai jau daro pati Vakarų spauda, o atsakingi už tai politikai atsako per rinkimus. Geriau abipusis kritikavimas negu joks."

"Reikia neužmiršti, kad Belgrade diskutuojami tarptautiniai įsipareigojimai, kurie jau yra padaryti. Gromyko kalbėjo niekus Jungtinėse Tautose, aiškindamas, kad Rusija netoleruos 'išikišimo į savo vidaus reikalus'. Helsinkyje 1975 metais Brežnevas pasirašė su 34 valstybių atstovais tam tikrų pažadų tekstą, įskaitant ir teisę bei pareigą rūpintis, kad tie pažadai būtų pildomi. Jis tuo pačiu įteisino tarptautinį dėmesį bei rūpestį ir faktinai sutiko, kad 35 valstybės neatliks savo pareigų, jei tuo nesirūpintų. Proga tam prasideda antradienį."

Kitą antradienį teko sutikti su TIME, kad Belgrade žmonių teisėmis buvo grojama 'forte, bet ne fortissimo'. Ir tai gali būti optimistiškas perdėjimas. Tačiau ir blogiausiu atveju tenka sutikti su minėto van Well pareiškimu tarptautinės žmonių teisių draugijos delegacijai Belgrade, kad pagaliau atėjo laikas, kada žmonių teisių tema nebėra jau 'tabu' tarptautiniuose santykiuose. Prie to galima tik pridėti, jog likimo ironija panorėjo, kad sovietai dėl visų nemalonumų gali kaltinti tik patį Brežnevą.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

PUIKIAUSIUS KAILIUS

rasite tik pas vienintelį
lietuvių kailininką
Chicagoje

NORMANĄ
BURŠTEINĄ

185 N. Wabash Ave.
Chicago, Ill. 60601
Antrame aukšte.

Telefonai:
krautuvės: (312) 263-5826
namų: (312) 677-8489

Diplomatijos paraštėje (27)

Vaclovas Sidzikauskas

Privačios derybos su Pilsudskiu

Pertraukoje tarp pirmosios ir antrosios Karaliaučiaus konferencijų, mano aukščiau suminėtoji Teisinė Komisija susisiekimui per demarkacijos liniją sutvarkyti, posėdžiaudama Berlyne davė man progos arčiau pažinti ir arčiau dažniau sueiti Lenkijos įgaliotą ministrį Vokietijai, atseit mano kolegą, Romaną Knoll. Jis buvo Pilsudskiu artimas žmogus. Savaime aišku, kalbėdavome ir apie abiejų valstybių santykius ir Vilniaus problemą. Vieną dieną, sugrįžęs iš Varšuvos, ir, matyti gavęs Pilsudskio pritarimą, Knoll man pareiškė štai ką: "Istorija ir geografija reikalauja gerų, net draugiškų, santykių tarp Lenkijos ir Lietuvos. Pagrindinė kliūtis yra Vilnius. Niekas kitas kaip Pilsudskis neturi lenkuose autoriteto ir galios tuo klausimu padaryti lemiamą sprendimą. Pilsudskio simpatijos Lietuvai yra žinomos. Reikia išnaudoti laiką, kol jis yra gyvas, todėl aš siūlau Tamstai pasimatyti su juo. Pasimatymas turėtų būti slaptas, kad išvengus nereikalingų komentarų, spėliojimų ir reakcijų. Varšuva nėra tam tinkama vieta, todėl toks pasimatymas galėtų vykti pačiame Vilniuje". Turiu pridurti, kad Knoll insistavo, kad į pasimatymą su Pilsudskiu vyktų aš. Tą jo pasiūlymą prižadėjau referuoti savo vyriausybei ir netrukus jam duoti atsakymą. Turėdamas galvoje pasiūlymo svarbą ir opumą, aš asmeniškai nuvykau į Kauną. Buvo sušauktas pasitarimas pas prezidentą A. Smetoną, kuriame, be manęs, dalyvavo ministras pirmininkas ir tuo metu buvęs taip pat ir užsienių reikalų ministerio pareigas Juozas Tūbelis, ir užsienių reikalų ministerijos generalinis sekretorius dr. Dovas Zaunius. Sutarėme pasiūlymą priimti. Kadangi, tačiau, nežinodami visos konspiracijos, apie tą mūsų žygį galėjo sužinoti svetimieji, ypač vokiečiai, buvo prieita išvada, kad į tą pasimatymą geriau vykti ne man, kad, eventualiai, nesukompromitavus mano padėties Berlyne, o vietoj manęs deleguoti Lietuvos Banko valdytoją Vladą Stašinską, tarp kitko irgi gerai mokantį lenkų kalbą. Lenkams su tuo sutikus, nusistatytą dieną dr. Dovas Zaunius pats automobiliu nuvežė V. Stašinską į Suvalkus, iš kur jis pasiekė Vilnių. Stašinsko ir Pilsudskio pasimatymas buvo trumpas ir, deja, jokių rezultatų nedavė. Į Stašinsko klausimą, kada grąžinsite

Vilnių Lietuvai, Pilsudskis suminėjo Prancūziją, kuri beveik 50 metų turėjo laukti iki susigrąžino 1871 metais prarastas Alzaso ir Lotaringijos provincijas. Buvo gautas išpūdis, kad Pilsudskis tikėjosi kokio nors kompromisinio pasiūlymo, naujos koncepcijos ir politinės vizijos klausimui išspręsti, kurių kontekste būtų galima buvę rasti bendrą kalbą, o ne stataus klausimo.

Po 1931 m. Hagos Tribunolo sprendimo nei viena, nei kita pusė abišalių santykių ir Vilniaus klausimo nejudino. Savotiška stagnacija ir tylą ne vienam lietuviui pradėjo atsibosti ir žadino norą ieškoti naujų kelių. Per Bilevičių giminę Pilsudskis buvo susigiminiavęs su Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro Stanislovo Narutavičiaus, Brėvikių dvaro prie Alsėdžių savininko šeima ir grafais Zubovais. Kazys Narutavičius, signataro sūnus, per Latviją palyginti dažnai važinėdavo į Varšuvą. Vieną kartą, regis 1935 m., sugrįžęs iš Varšuvos jis įtikino savo giminaitį Vladimirą Zubovą, kad jo žinomis Lietuvai būtų naudinga, jei šis nuvažiuotų į Varšuvą pasimatyti su savo giminaičiu J. Pilsudskiu. Savo ruožtu Zubovas įtikino prezidentą Smetoną, taip pat ir Tūbelį, kad reikėtų išnaudoti progą, kol dar Pilsudskis gyvas ir su juo pasimatyti. Varšuvoje Pilsudskis priėmė Zubovą savo darbo kabinete Belvederio rūmuose. Zubovui krito į akį Pilsudskio darbo kabineto kuklumas ir jame stovinti kareiviška lova, kurioje Lenkijos maršalas, po užsistatų darbų, dažnai praleisdavo naktį. Zubovui pasakius su kokia misija jis atvyko, Pilsudskis jo paprašė parodyti savo įgaliojimus. Kai Zubovas pareiškė jokių įgaliojimų neturįs, bet esąs atvykęs su Lietuvos prezidento Smetonos ir ministerio pirmininko Tūbelio žinia ir pritarimu, Pilsudskis jam išdrožė tokią tiradą: (cituoju iš Zubovo

pasakojimų). "Aš esu Lenkijos karinių pajėgų vadas ir man yra patikėta spręsti Lenkijos užsienių politikos klausimus. O kas Tu esi? Valstybės reikalai, tai ne dešrigalis, (to nie kielbas-ka). Važiuk į Kauną ir sugrįžk su įgaliuojimais. Šiandien gi mes, čia prie arbatos, galime pasikalbėti apie ciočę Vandzią, ciočę Manią ir ciočę Zosią ir kitus gimines". Pilsudskis pasikvietė savo adjutantą, pulkininką, ir liepė jam išrašyti grafui Zubovui leidimą (przepustka) grįžti į Lietuvą per administracijos liniją. Matydamas, kad pulkininkui nesiseka toks dokumentas surašyti, Pilsudskis sarkastiškai pastebėjo: "Matai, leidimą parašyti, tai ne pulkui vadovauti".

Po tos nenusisėkusios misijos Zubovas grįžęs į Kauną savo pasimatymą su Pilsudskiu referavo prezidentui A. Smetonai. Tuo tas asmeninės diplomatijos bandymas ir baigėsi. Lietuvos vyriausybė įgaliojimų Zubovui nedavė ir daugiau jo tarpininkauti neprašė.

(Bus daugiau)

Ir dar dėl Helsinkio...

(Atkelta iš 1 psl.)

Helsinkio akte nėra JAV įneštos kliauzulės dėl Pabaltijo okupacijos nepripažinimo, kas gintų Pabaltijo laisvės klausimą ir buv. prezidento patikinimą o s e panaikintų machiavelišką kvapą.

Pagal Helsinkio aktą JAV, kartu su kitais to akto signatarais, besąlygiškai pasizada nejudinti tarpvalstybinių sienų status quo. Tai reiškia, kad okupacijos blogis ir toleruojamas, ir užšaldomas. Ta politika talkina okupantui palengva išsiurbti iš okupuotos teritorijos visas rezistencines jėgas ir taip suvirškinti okupacijos objektą.

Helsinkio aktas paremtas tarptautinės teisės tradiciniu, nes tame akte (pa-

straipa 10) sakoma: dalyvaujančios valstybės sąžiningai vykdys savo įsipareigojimus pagal tarptautinę teisę, tiek tuos įsipareigojimus, kurie išplaukia iš visuotiniai pripažintų tarptautinės teisės principų bei normų, tiek ir tuos įsipareigojimus, kurie išplaukia iš tarptautinę teisę atitinkančių sutarčių, kuriuose dalyvauja...

Tad Pabaltijo laisvę respektuojančios pastraipos nebuvo tarta. Cituotoje pastraipoje, kiek liečia Pabaltiją, Jalta ir Potsdamas turi lemiamą rolę. Tada Stalinas aiškiai kalbėjo apie Pabaltiją, kaip apie SSSR teritorijos dalį, reikalaujamas šešiolikos balsų SSSR respublikoms kūriamose Jungtinėse Tautose (Liet. Encikl. IX t. 269 psl.). Tada, kaip dabar, Helsinkyje, susitariančios šalys neįnešė atskiros pastraipos Pabaltijos okupacijos nepripažinimo klausimu. Iš Helsinkio grįžęs Fordas pakartojo Rooseveltto rolę, susitikęs su pabaltiečių veiksniais.

Net juokas ima, kad taip pasitikinčiai patikima "ant žodžio", kada įžulus klaidinimas net akis bado...

Tarp įsipareigojimų, kuriuos vykdyti signatarus ragina Helsinkio aktas, giljotiniška grasmė Pabaltijo okupacijos klausimui yra trečioji akto pastraipa: sienų neliečiamumas. Tekstas toks: dalyvaujančios valstybės laiko neliečiamomis visas viena kitos sienas, kaip ir visų valstybių Europoje sienas, ir todėl jos dabar ir ateityje vengs bet kurių pasikesinimų į tas sienas. Jos atitinkamai vengs ir bet kurių reikalavimų ar veiksmo, kuriais siekiama užgrobti bei užurpuoti dalį bet kurios dalyvaujančios valstybės teritorijos arba visą teritoriją.

Toks klasiškas sutarties dėl veiksmų pavyzdys!

Pasirašydamas tokį tekstą prezidentas Fordas, dargi teisininkas, gerai žinojo uždedęs pančius JAV administracijos iniciatyvai imtis ateityje bet kurios akcijos okupuotoms teritorijoms bei valstybėms ginti. Tad ta Helsinkio sutartimi JAV atsisakė reprezentuoti Kaukazo, Ukrainos, Gudijos, Pabaltijo ir kitų valstybių laisvės reikalus. Rūpestis ta

efemeriška laisvinimo sfera perkeltas atokiau, už administracijos ribų, į dorų legislatorių pareiškimus.

Kalbant apie didelius ir liliputus machavelius, kurių Washingtonė daug, mums nevalia galvoti, kad klaidinantieji pareiškimai yra kažin kokios "aukštos" politikos išdava, kad "valdžia geriau žino". Taip negalvoja žydų visuomenė, net protestų salvėmis demaskuodama klastą ir neleidama užliuliuoti suktų biurokratų serenadomis.

Ieškoti Helsinkio akto prigimties mums privalu be iliuzijų. Be iliuzijų dabar smerkiame Atlanto Chartos, Jaltos ir Potsdamo klastą ir beprotiškumą. Kodėl puoselėti kažin kokias geradariškas iliuzijas apie vadinamąjį Helsinkio aktą?

Matome neišpasakytai didelę žalą, kurią tas aktas atnešė Pabaltijo klausimui. Tarptautiniame forume, pav. Jungtinių tautų tribūnoje, Pabaltijo okupacijos klausimą, po Helsinkio, begali iškelti tiksliai ta valstybė, kuri nėra Helsinkio akto signatarė! Savaime aišku ir tai, kad tie Jungtinių Tautų nariai, kurie yra Helsinkio akto signatarai, negalės smerkti okupacijos blogio. Juk jų veiksmus saisto Helsinkio aktas, naujos kolektyvinės sutartys dėl veiksmų obligacijos. Helsinkio akto signatarai privalės ginti... "sienų neliečiamumą".

Man atrodo, kad nagrinėjant Helsinkio akto prigimtį netenka kabinetiškai bei kazuistiškai ieškoti teisinės ar deklaracinės to akto prigimties. Tai Sizifo darbas. Tenka imti faktinę to akto reikšmę. Tada mes bent pajėgsime matyti demaskuoti priešus, visus iki vieno. Aktyvius ir pasyviuos.

Pareiškimai skamba pesimistiškai, bet jokio čia pesimizmo nėra. Tai faktai, kurie nesuvyniuoti į pigių "trankilaizerių" vystyklus. Realybė geriausia talka nuosavai iniciatyvai.

WANTED JOURNEYMEN TOOLMAKERS
Experienced in plastic mold building. Must have job shop experience. Be able to set up work from blue prints & close tolerance. Steady employment for qualified men. All benefits paid. Apply call or send resume to:
UNIVERSAL MOLD
2904 Industrial Row
Troy, Mich. 48064
313-645-9480

(38-44)

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKAS

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKE — ĮSITIKINSITE.

KŪRYBA IR MOKSLAS

PIANISTO VYTAUTO PUŠKORIAUS KONCERTAS

Margutis savo koncertais Chicagoje visada pasižymi dideliu įvairumu ir menišku skonius.

Š. m. spalio 2 d. Chicagoje, Jaunimo centro salėje, įvyko jaunojo pianisto Vytauto Puškoriaus ir moderninio šokio popietė, kurioje dalyvavo balerina Violeta Karosaitė, šokėjas Jaunutis Puodžiūnas ir dalis jo baleto studijos pažangių mokiinių.

Fortepijono rečitalis pasižymėjo turtinga ir rūpestingai paruošta programa, kuri apėmė įvairius stilius ir tų laikotarpių nuotaikas.

Koncertą pianistas pradėjo Dominico Scarlatti sonata E-dur, kuri buvo sukomponuota harpsikordui. Scarlatti (1685-1751) vienas ryškiausių italų vėlyvo baroko kompozitorių parašė 555 sonatas ir kitas kompozicijas. Jo istorinė reikšmė glūdi fortepijoninės muzikos išstobulinime, kuri gyva, įdomi ir šiais laikais. Pianistas sonatą paskambino lengvai užgaudamas klavišus, sudarydamas išpūdių lyg tai būtų skambučių garsų skambėjimas. Toliau sekė trys Čiurlionio kompozicijos: du B-mol preliudai ir noktiurnas.

Čiurlionis pats apie savo preliudus sakė, kad gerai juos suprasti tegali lietuviai melodią išgirdę kur laukuose, kuomet dainininkas neprašytas, neliepiama s pats sau dainuoja, kuriame pasigirsta skundas, raudojimas, ilgesys ar širdies ašara. Prie šios pastabos turėčiau pridurti, kad pianisto pasirinkti preliudai nevisi atitiko Čiurlionio apibūdinimui. Pav. preliudas B-moll op. II Nr. 3, parašytas 1902 m. Varšuvos konservatorijos laikotarpio įtakoje, artimai primena labai gerai žinoma lenkų sukilimo laikotarpio trečiąjį himną: "Z dymen Pożarow" (Gaisrų dūmams rūkstant). Manėčiau, kad pianistas iš preliudų rinkinio galėtų pasirinkti kitą, moderniškesnį, rečiau girdimą ir labiau rafinuotą.

Kaprizingas, oktavinis, moderniškai skambantis Čiurlionio B-moll op. 20 preliudas, buvo paskambintas atitinkamu polėkiu ir greičiu, nors trumpuose jo epizoduose galėjo būti didesnis užsidegimas ir melodijos pakėlimas.

Idomiausiai pirmojoje dalyje praskambėjo L. van Beethovesno sonata F-moll, vadinama "Appassionata", kurioje pianistas parodė ne tik visokeriopą užbaigtą techniką, bet ir veikalo kūrybinę jėgą, kurioje pasi-

ANTANAS NAKAS

reiškė kompozitoriaus jausmų patetiškumas, dramatiškumas ir prabėgusi gyvenimo svajonė. Jautrus ir menišką pianisto skambinimas atitiko Beethoveno dvasios nuotaikai.

Antrojoje koncerto dalyje išgirdome du Schuberto kūrinius: Klavierstueck Es-moll ir Impromptu op. 90 ir užbaigai F. Chopino polonezą Es-moll ir jo baladę A-Flat major, kurią pianistas paskyrė praeitų metų gruodžio mėn. palikusiam mus Vytautui Nakui prisiminti. Abu Vytautai buvo gimę Austrijoje, Salzburge ir abiejų vaikystė prabėgo šiame mieste. Abiejų krikšto tėvas buvo neseniai miręs visuomenės veikėjas, teisininkas Kazimieras Kasakaitis. Abu jauni Vytautai savo gyvenimą skyrė muzikai.

Kompozitorius F. Chopinas, vienas iš 6 didžiųjų romantikų, gimusių per vieną dešimtmetį (Berliozas, Mendelsonas, Schumanas, Lisztas ir kt.). Jis skaitomas naujo fortepijoninio stiliaus kūrėju. Jo kompozicijose pasireiškia stebėtinai didelis liūdesys ir aistros derinys.

Poloneze ir baladėje koncertantas sugebėjo parodyti įvairiaspalvę techniką, pakilimą, liūdesį ir šiuos jausmus sujungti su šių dienų nuotaikomomis, kurios kaip plati jūra, besidaužydama į krašto uolas, primena mūsų jausmų trapumą ir laikinumą. Puiki pianisto oktavinė technika ir kairiosios rankos smulki technika labai labai paryškino patetišką baladės nuotaiką.

Koncertantai dažnai, ypač jaunesni, laukia iš recenzentų nurodymų, pareiškda-

mi, kad jie būtų dėkingi už nurodytas klaidas arba, kad recenzentas apibrėžtų jų menišką linkmę. Manau, kad toks koncertuojančių pageidavimas nevisada įvykdomas dėl įvairių priežasčių: 1) recenzentas dažnai nemoka atmintinai išpildomo veikalo arba būna ir taip, kad jis iš viso jo nežino, 2) koncerto metu recenzentas neturi reikiamų gaidų partitūros dėlto ne vienas iš jų nelabai gali pasakyti kokia konkrečiai gaida paimta neteisingai. Jie tik sugeba pajusti, jog viena ar kita gaida praskambėjo neteisingai arba, kad ištisas veikalas neatitinka kompozitoriaus sumanymui. Geriausias kritikas yra koncertanto mokytojas, kuris su koncertantu praleidžia daug laiko ir, kada pats koncertuoja, tai irgi daro klaidų. Koks recenzentas, paklausęs trumpą laiką pianisto, gali pradėti jį mokinti? Kritikavimas yra kaip vaistas, kuris gali sukelti kenksmingą reakciją, jei jis administruojamas nesaikingomis dozėmis... Dirigentas ir pianistas A. Kučiūnas teisingai pastebi apie "schnabelinį tempą", be saiko papildos retorikos bei literatūrinio pozavimo. Bet kas tą viską supras?

Apie Vytautą Puškorių galima pasakyti, kad jis savo fortepijoninę techniką turi apvaldyti dar disciplinuotiau (mažiau daryti klaidų), dar skambinti labiau užtikrintai. Dabartiniu metu Vytautas stovi ant subrandimo slenksčio, kurį greit peržengs ir jau mokytojas mažai ką padės. Ateina laikas, kad sunkiu darbu įgytas turtas turi savarankiškai kristalizotis į asmenybę. Jau pasiekta daug

Pianistas Vytautas Puškorius

gražių rezultatų su kuriais bus tikras džiaugsmas dalintis su kitais. Linkime šio krašto jūroje nepražūti.

Violeta Karosaitė šokiams pasirinko skoningą muziką: C. Orfo ištrauką iš "Carmena Burana", D. Milhaud muziką šokiui "Sigitarius" ir Bella Bartok — "Pasmerk-tasis Angelas".

Šokėja Violeta turi psichinį nusiteikimą šokti, muzikalumą, inteligenciją, apdovanojama atitinkamu temperamentu ir aktoriškais intencijomis, apdovanojama atitinkamu temperamentu ir akto riškais interpretaciniais gabumais.

Abu su choreografu ir šokėju Jaunučiu Puodžiūnu ir jo studijos pažangiais mokiniais pašoko ištraukas iš operos "Carmen". Puodžiūno choreografija buvo

nauja supoetinta, be įpras-tinių baleto pozų.

Stebint šių jaunų menininkų koncertą atrodo, kad yra dienų be saulės, bet niekad jų nėra be šviesos. Jie mums parodė savo besiskleidžiantį gyvenimą, vidines sugestijas, sukaupias garsuose ir vaizduose, o mes nuo kasdienybės pavargę matėme tame gyvenime prasmę.

LITERATŪRINĖ PREMIJA UŽ POEZIJĄ

Lietuvių Rašytojų Draugija Lietuvos nepriklausomybės 60-čiui paminėti skelbia 1,000 dol. literatūrinę premiją už poeziją šiomis sąlygomis.

1. Premiją gali gauti tik gyvas ir laisvajame pasaulyje gyvenęs poetas, kuris savo iškilia poetine kūryba labiausiai gaivino, įkvėpė ir stiprino tautą vienu ar kitu metu nuo 1918 iki 1978.

2. Premijuotiną poetą atrenka Lietuvių Rašytojų Draugijos sudaryta speciali komisija.

3. Premija negali būti dalinama tarp dviejų poetų.

4. Premija turi būti paskirta iki 1978 sausio pabaigos ir negali būti nukeliama į vėlesnį laiką. Ji iškilmingai įteikiama Literatūros šventėje New Yorke Vasario 16-tos išvakarėse.

Literatūrinės premijos už poeziją mėcenatas ir iniciatorius, Lietuvių Rašytojų Draugijai paaukojęs 1,000 dol., yra Klemensas Galiūnas iš Santa Barbara, Cal.

Kai du redaktoriai susitinka apie ką kitą kalbės jei ne apie laikraščius... Medicinos žurnalo naujasis redaktorius dr. Danielius Degėsys tariasi dėl spausdinimo naujo Medicinos numerio Vilties spaustuvėje su Dirvos redaktoriais Vytautu Gedgaudu.

J. Garlos nuotr.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

SAUJA SKATIKŲ

EMILIJA ČEKIENĖ

Kai lietuvių išeivija kar-tais nusiskundžia mažėjan-čiu dėmesiu savajai knygai, tai ligi šiol bent premijuoti romanai būdavo bematant išgaudomi. Nepaslaptis, jog buvo laukiamas ir paskuti-nis Draugo premijuotasis K. Almeno "Sauja skatikų", kurį laikinai buvau padėjus į lentyną palaukti laisvesnio laiko, kad pradėjus netektų pertraukti, tikėdama aplan-ko įvadu, jog "skaitytoją pririša iki paskutinio saki-nio."

Bet netrukus Naujienose per eilę numerių pasipylė neigiama kritika ir, mano didžiam nustebimui "Tėviš-kės žiburiuose" visai tei-giamai nušviesti to romano įspūdžiai. Ką gi, reikia su-sidaryti ir grynai savo nuo-monę. Perskaičiau vienu ypu, bet ne todėl, kad būtų pririšęs dėl intrygos testi-numo, nes turinys padoriam lietuviui yra atstumiantis, o skaitai tikrai negalėdamas tikėti, kaip laisvojo pasau-lio lietuvis rašytojas, V. Volerto vadovaujama pre-mijos komisija ir net patys leidėjai Tėvai Marijonai pa-sirinko tokį nemoralų siu-žetą, visiškai darytą lietu-vių kalbą ir lietuvių išeivi-jos suniekinimą moraliniu, intelektualiniu ir patrioti-niu požiūriais. Perskaičius tikrai tenka nustebti, kad šis romanas buvo premijuo-tas Chicagoje, o ne paverg-tame Vilniuje.

Knygos veikėjai daugu-moj yra nuo bolševikų oku-pacijos palikę tėvynę emi-grantai, taip sakant, dipu-kai ir jie visi pavaizduoti kaip supuvusios moralės tėvai ir vaikai. Vedusių ir jaunųjų ištvirkavimas ap-rašomas kaip natūrali kas-dienybės gyvenimo eiga. Pajuokiami lietuviški pa-rengimai ir salės. Vaikai negerbia ir net nepakenčia tėvų. Tokių scenų aprašy-mui lietuvių kalbos išsireiš-kimai šlykštūs, kokių jo-kia padoresnė spauda ne-vartoja. Nenuostabu todėl,

kad ir "Naujienų" redakto-riai, nenorėdami jų pakar-toti, iš to premijuoto roma-no atspausdino keletos "še-devrinių" puslapių foto ko-pijas, kurios parodo dalį ne-va rinktinio literatūrinio kūrinio "deimančiukų."

Lietuvių kalba per visą knygą dalkoma angliškais sakiniiais: "Oh, you mean fuzz!" "Fuzz, How about that!" "But who cares." "Godammit all to hell!" Ir taip visa knyga primargin-ta tokių anglišku sakinių, o prie to dar ir sulietuvinto žargono išsireiškimų. Taigi, ją gali skaityti tik angliškai mokantieji, o juk premijuo-ti leidiniai kaip tik plates-ne prasme norima paskleis-ti. Aišku, svetimam krašte gyvenantieji tokios lietuvi-namos kalbos neišvengia, bet čia tiek angliški tiek lie-tuviški sakiniai nepasižymi k u l t ū r i n g u m u. Pagaliau, kur gi jaunoji karta išmoks gryniausios ir gražiausios literatūrinės lietuvių kal-bos jei ne iš knygų ir dar premijuotų.

Romano vyriausias vei-kėjas yra iš okupuotos Lie-tuvos atvykęs svečias Do-natas Vėbra, milicininkas ir kiekviena proga tą savo tar-nybinį titulą pabrėžia. Jame rašytojas įkūnijo visas ge-rasias žmogaus ypatybes. Gerai moka anglų kalbą, in-teligentiškas, gudriausias už visus Amerikos lietuvių ir pačius amerikiečius. Tik-ras idealas. Jis visur besi-lankydamas teigiamą nuo-monę susidaro tik apie tuos, kurie platina tarybinę lite-ratūrą arba kurių lentynoj pamato tarybinių ar net čia leidžiamų liberalinių leidi-nių. Interesuojasi, kai ran-da spaudoje parašyta už bendradarbiavimą ir, kai būna pasirašyta slapyvarde ar inicialais, jis greit su-geba iššifruoti tikrą auto-rių. Svečiuodamasis tikrina šeimininkų stalčiuose doku-mentus ir daro savo išvadas apie tą žmogų. Ko nesugeba išaiškinti giminės ar JAV

policija, tarybinis milicinin-kas sėkmingai atlieka. Bu-vęs neklaūžada hipis ir di-pukų sūnus Algis, kaip tik susidraugavo su tarybiniu milicininku jo įtakoje sugri-žo į padoraus lietuvių jau-nuolio kelią. Atrodo, jog ta-sai Vėbra buvo ne tik mili-cininkas, bet ir gerai pa-ruoštas enkavedistas, jei taip puikiai sekėsi tvarkyti ir dar svetimame krašte.

To romano siužetas labai jau aiškiai veda į bendra-darbiavimą, kuriam vis trukdo vyresnioji karta, tė-vai, o vaikus tarybiniai val-dininkai bematant perauk-lėtų, kaip ir tą Algį. Na, ir matome, kad jau ne vienas padraugavęs su panašiais t a r y b i n i a i s "auklėtojais" grįžta perauklėtas arba nu-tildytas.

Kultūringas žmogus vi-suomet stengiasi pažinti, kas jo tautiečių gera sukur-ta praeity ir šiandien kuria-ma ateičiai, todėl seka lite-ratūrinius kūrinius. Gyve-nimo banalybes, pornogra-fijas, žmonių viens kitam neapykantą matome sveti-moj kasdienybėj, o litera-tūroj esame pasiilgę tikro-jo, teisingo, gerojo žmo-gaus lietuvių sąvokos, tie-sos ir atviro nuoširdumo, kuriuo niekuomet negali bū-ti pavyzdžiu, auklėtoju ta-rybinis milicininkas. Dar mes nepamiršom jų sąžini-n-gai eitų pareigų pirmoje Lietuvos okupacijoje. Ne-bandykim įrodinėti, kad bi-le lietuvis, tai mano brolis. Nei viena svetima okupa-cija dar nenuskriaudė tau-tiečio be brolio lietuvi tal-kos pirštu rodant, kurį rei-kia sunaikinti. Juk ir dabar iš okupuotos Lietuvos at-vykstantieji lietuviai tvir-tina, jog okupacijos letena labiau spaudžia savieji, ne-gu svetimi.

Užvertus paskutinį ro-mano puslapį kyla klausi-mas, kuriuo tikslu ši "Sau-ja skatikų" buvo premijuo-ta, nes tai nepasitarnauja nei laisvojo pasaulio skaity-tojui nei lietuvių tautos is-torijai. Rašytojų gali būti įvairių nuomonių, leidyklos taip pat leidžia biznio reika-lais ir pornografinių leidi-nių, bet premijuojami yra tik rinktiniai raštai.

REIKALINGAS SIUVĖJAS ELEKTRINE MAŠINA

Prityręs. Aukštas valandinis atly-ginimas ir akordinis darbas. Apmo-kami šventadieniai ir atostogos, prie-du daug visokių privilegijų. Malonios darbo sąlygos.

WORK WEAR CORP.
1768 E. 25 ST., CLEVELAND, OHIO
(1 pietus nuo Payne Ave.)
An Equal Opportunity Employer (35-41)

FORKLIFT MECHANICS
Full-time positions. Must be qualified to completely rebuild various type forklifts. Top pay for the right persons.

COMB. FITTER-WELDERS
1st class people ONLY. Average 50 hours a week & \$360 per week. Must have proven ability and background. APPLY

EVANS COOPERAGE
1255 PETERS ROAD
HARVEY, LA
Equal Opportunity Employer (31-40)

KAS BUVO – KAS YRA – KAS BUS?

LATVIJA IR MES

Jūratė Statkutė de Rosales

Grįžtantieji iš Latvijos turistai latviai liūdnei kra-to galvą:

— Latvijos nebėr! — pa-sakoja vienas pesimistas.

Net objektyvesni ir kiek linksniau nusiteikę asme-nys, ir tie nurodo šurpią latvių padėtį: 1) latviai te-sudaro maždaug 40% visų Latvijos gyventojų. Kitaip tariant, šiuo metu jau yra aiški rusų skaičiaus persva-ra pačioje Latvijoje; 2) lat-vių prieauglis yra labai že-mas, žemesnis už rusų prie-auglį; 3) Latvija tapo in-tensyvios pramonės kraš-tas, bet Latvijos fabrikai viršija Latvijos pajėgas juos išlaikyti. Fabrikus va-ro rusų pusėje esančios jėgainės ir iš Rusijos im-portuojama darbo jėga.

Jei lyginame Latviją su dabartine Lietuva, galime pastebėti, kad mes stovime žymiai geresnėje padėty ne-gu latviai. 1) Pas mus tebė-ra lietuvių persvara gyven-tojų skaičiuje; 2) mūsų prieauglis yra normalus; 3) nežiūrint įvairios pramonės plėtimo, mes dar išlaikėme pagrindinį tautinės ekono-mijos atsparos tašką — že-mės ūkį.

Šie Lietuvos privalumai išstipsta kaip sniegas pa-vasarį, kai pasižiūrime į že-mėlapi ir pagalvojame, kas atsitiks, jei rusai galutinai absorbuos Latviją. Centri-nė Latvijos padėtis Pabal-tijos kraštų tarpe veikty kaip pleištas. Latvijai kri-tus, Estijos dienos bus su-skaitytos, tuo labiau, kad Estijoje šiuo metu gyvena tikrai vienas milijonas estų. O kas tuomet atsitiks su mumis? Taigi, kas atsitiks su mumis?

Mums beliks susidėti su Lenkija (kuri tik to ir trokšta!). Lenkijoje yra 30 milijonų lenkų, o Lietuvoje nepilni 3 milijonai lietuvių. Kažin, ar tokiu atveju eitų kalba apie "sąjungą" ar apie "prijungimą"? Ach, teatleidžia man pusbroliai lenkai: kai jėgų santykis yra 1:10, jokie Pan Tadeu-šai manęs neįtikins, kad čia gali eiti kalba apie ilgalai-kę ir švarią draugystę. Skaičių logika yra kieta, taip, kad anksčiau ar vė-liau, — net be blogos gal valios iš lenkų pusės, — patys skaičiai privestų mus prie mažesnio kūno gravi-tacijos didesniojo orbitoje.

Taigi grįžkime prie Lat-vijos ir išdriskime pasakyti patys sau nemalonią tiesą: mūsų gyvybė priklauso nuo Latvijos gyvybės, o ši pa-staroji kabo ant plono, 40% mažumos siūlelio. Šiame trumpame sakiny yra iš-reikštas pagrindinis ir svar-biausias dabartinio dešimt-mečio Lietuvos istorinės

raidos faktas.

Jei mūsų vaikėčių laikais dar bus rašomi Lietuvos is-torijos vadovėliai, 1970-ojo dešimtmečio laikotarpio skyrius greičiausiai bus už-vardintas sekančiais žo-džiais: "RUSŲ KOLONI-ZACIJA LATVIJOJE RUO-SIA LIETUVOS SUNAIKI-NIMĄ". Apie mūsų dabar-tinei spaudai taip mielas "bendravimo su kraštu" di-lemas tikrai jokio užvardi-nimo nebus, nebent trum-pas šalutinis sakinukas: "Norėdami nukreipti pabal-tiečių dėmesį nuo tikrųjų politinių užmačių jų atžvil-giu, sovietai sėkmingai var-tojo įvairias psichologines diversijas".

Kaip toliau skambės anas "būsimo istorijos" skyrius apie mūsų dabartinį laiko-tarpį? Tur būt šitaip: "Pa-grindinis anų dešimtmečių įvykis buvo Latvijoje atsi-radusi rusų gyventojų per-svara. Pasirodžius, kad dau-giau kaip 50% Latvijos gy-ventojų yra rusai, pabaltie-čiai nebegalėjo remti savo kovos tautų autodetermina-cijos principu. Ypatingai sunki tapo lietuvių padėtis, nes Lietuvos laisvės gynė-jai susidurė su sekančia di-lema: a) atsisakydami rem-ti savo laisvės reikalavimus žmogaus ir tautos laisvo ap-sisprendimo principu, lietu-viai rizikavo nustoti pagrin-dinio laisvės kovos argu-mento tarptautiniame ano-meto forume; b) laikyda-miesi tautos laisvo apsi-sprendimo reikalavimų, lie-tuviai turėjo numatyti, kad laisvo apsisprendimo atve-ju Latvijos gyventojų cen-so ar balsavimų rezultatai turėsią pasisukti rusų nau-dai. Rizika vėlgi išrodė di-delė, nes Latvijos žlugimo atveju, Lietuva lieka pasku-tinė baltų valstybė apsupta iš visų pusių žymiai gausė-niais slavais. Savaime aiš-ku, paskutinio Mohikano padėty atsidurusi Lietuva nebeturėtų praktiškų gali-mybių ilgam išlaikyti savi-tą veidą ir nepriklausomy-bę".

Beje, kaip mes, dabarti-nio laikotarpio lietuviai, šią dilemą būsime išsprendę?

OPPORTUNITY FOR REGISTERED NURSES

Small modern hospital in Southern Illinois has immediate openings for

NURSE ANESTHETIST

HEMO DIALYSIS

SUPERVISOR

REGISTERED NURSES

for 3-11 & 11-7

in O. B. & I. C. U.

Good starting salary differential for evening & night shift. Liberal per-sonnel policies & fringe benefits.

Apply call or write to:

VIRGINIA McALEXANDER

JEFFERSON MEMORIAL

HOSPITAL

909 SHAWNEE

MT. VERNON, ILL. 62864

618-242-3400

(35-41)

R. SPALIO ROMANAS

"MERGAITĖ IŠ GETO"

366 psl., kainavęs 5 dol., didelį pasisekimą sulaukęs skaitytojuose, per trumpą laiką buvo išparduotas. Liko dar nedidelis kiekis su mažais rišyklos defek-tais ir be aplanko, parduodant po 3 dol. Užsakiu-siems tuoj išsiųsime.

IŠKIRPTI

Siunčiu 3 dol. ir prašau atsiųsti man R. Spalio romaną "Mergaitė iš geto".

Pavardė ir vardas

Adresas

(Tęsinys iš pr.nr.)

AMERIKOS VYRIAUSYBĖS POLITINĖ KRYPTIS IR LIETUVOS LAISVINIMO KLAUSIMAS

RAIMUNDAS KUDUKIS

Jis tuoju pradėjo štampuoti kai kuriuos Afrikos bei Europos kraštus esant rasiškai... opresoriais... ar net nelegaliais. Kai kurie jo pareiškimai buvo tiesiog storžieviški. Kaip atsime name, laike Angolos krizės jis pareiškė, kad buvimas ten keletos tūkstančių kubiečių kariuomenės, kurie padeda komunistams, yra pozityvus veiksnys. Anot Young, niekas neturėtų baimintis dėl keletos tūkstančių svetimos valstybės kariuomenės Angoloje. Tokia baimė esanti rezultatas įsigalėjusio rasizmo. Be to, Kubos kariai Angoloj suteikė ramybę, t. y. "stabilitatą." Ši kraštutiniai kvaila ir machiaveliška analizė, atrodo visiškai priešinga idealams, kuriuos Carteris taip energingai deklaravo.

Young "politinė filosofija" iš tikrųjų buvo tokia pati kaip Hitlerio ir Stalino, kai jie užpuolė ir pasidalino Lenkiją. Jie skelbė, kad tai daro, kad užtikrintų taiką ir pastovumą. Taip pat Young kalbėjo apie Angolą. Dėl to Young susilaukė labai aštrios ir neigiamos reakcijos... Kaip čia, taip ir užsienio kraštuose. O dėl to prezidentas neprabilo... Nei nepasmerkė Young, nei jo atleido iš tokio jautraus posto. Jis pareiškė, kad ir toliau pasitiki savo draugu. Ką jis padarė, tai tik tyliai paskyrė viceprez. Mondale kaip vyriausią kalbėtoją Afrikos reikaluose.

Dar po keletą kontraversinių pareiškimų, Young tuo tarpu nusiramino. Tačiau, suirutė, prie kurios Young pareiškimai be abejo prisidėjo, tęsiasi ir šandieną, o į sukurtą jėgos tuštumą drąsiai veržiasi Sovietų Sąjunga.

Prezidentas Carteris, toleruodamas Young pareiškimus, tur būt paglostė Amerikos juodąją bendruomenę, bet jis, be abejo plačiau atidarė duris komunistų įtakai Pietų Afrikoje ir Rodezijoje. Tikra ironija, kad Carterio kampanija už juodųjų teises Afrikoje gali sukurti sąlygas, kuriose įsigalės komunistų diktatūros dar labiau represyvos negu dabartinės.

Kai pirmi mėnesiai naujosios Carterio administracijos slinko, jo užsienio politika, skambanti kilniais žmogaus teisių garsais, pradėjo rodyti nuolaidų ir glostymų elementus.

Šios administracijos iniciatyva Kubos atžvilgiu yra abejotinos vertės. Atrodo, kad netolimoj ateity bus atstatyti pilni diplomatiniai santykiai. Kaip *quid pro quo* prezidentas gali išspausti kai kurių koncesijų žmogaus teisių atžvilgiu... Bet tuo tarpu ir tai labai abejotina. Amerika tik suteiks legalų statusą dikta-

tūriniam režimui, ir palaidos laisvės viltis ne tik salos gyventojams, bet ir virš pusės milijono kubiečių, egzilių šiame krašte, kurie gyvena viltimi sugrįžti į savo kraštą. Užmegsti diplomatiniai santykiai bus nuolaida ne tik Castrui, bet ir Sovietų Sąjungai. Tai turės ne tik politinės reikšmės, bet juo labiau ekonominės, nes duodant prekybinius santykius su kreditais Amerika padės Sovietų Sąjungai išlaikyti griuvančią Kubos ekonomiką: kuri sakoma, sovietams dabar kainuoja daugiau negu vieną milijoną dolerių į dieną.

Amerikos iniciatyvos raudonosios Kinijos atžvilgiu tuo tarpu yra sužlugusios ant Taiwano klausimo. Amerika dar vis nenori atimesti Taiwano pripažinimą. Bet žvelgiant į ateitį ir Amerikos iki šiol pragmatiskus veiksmus... Galima manyti, kad Amerika tuo atveju greičiau nusilenks negu Kinija, nes atrodo, kad Amerika nori turėti pilnus diplomatinis santykius su Kinija — ir dėl ekonominio atžvilgio ir kaip po ekstra balansą prieš Sovietų Sąjungą. Dėl tokių didelių siekių, manyčiau Amerika kada nors bus pasiryžus aplėisti Taiwano salos pripažinimą, jeigu Pekinas ir toliau taip reikalaus, kaip dabar reikalauja.

Perėmęs krašto administraciją prezidentas Carteris padarė neįprastą istorišką mostą: jis parašė Andrei Sakharovui asmenišką laišką, tuo parodydamas pasauliui, kad šis kraštas rūpinasi žmonių spauda Sovietų Sąjungoje. Tai buvo to momento Jungtinių Amerikos Valstybių užsienio politikos viršūnė.

Kai mes laukėme šia linkme didelių dalykų, girdėjome taip pat ir išpėjančius balsus: pirma, kad sovietai atsikirs dar didesniu disidentų persekiojimu ir, antra, kad žmogaus teisių byla taps nieko daugiau, kaip tuščia frazė.

Kad šie išpėjimai buvo savo vietoje, nereikėjo ilgai laukti. Vasario mėnesį sovietai areštavo Maskvoje Yuri Orlov. Jis buvo centrinė figūra žmogaus teisių judėjime ir pirmininkas neoficialios grupės, kuri sekė Helsinkio susitarimų vykdymą Sovietų Sąjungoje. Amerikos stebėtojai teigia, kad tai buvo tiesioginė reakcija į Carterio žmogaus teisių pareiškimus. Vasario 16-tą dieną — kai lietuviai šventė Nepriklausomybės minėjimą — Maskva išpėjo Carterio administraciją, kad nustotų kritikavusi kaip Sovietų Sąjungą elgia-

si su savo piliečiais. Pasirodęs Pravdoje straipsnis reikšmingai bylojo, kad spaudimas siekti pasikeitimų Rusijoje ir kituose Sovietų bloko kraštuose turi savyje "per daug susirūpinimo keliančių implikacijų."

Pagal tą straipsnį, naujosios administracijos pareiškimai apie žmogaus teises esąs: "sąmoningai suplanuotas ir koordinuotas sabotazo aktas" noru Sovietų Sąjungoj kelti neramumus.

Po mėnesio sovietai šį reikalą perkėlė į daugiau praktišką plotmę.

Pravda paskelbė, kad naujos derybos dėl strateginių ginklų apribojimo gali būti pastatytos į pavojų, jeigu Washingtonas nesiliaus kritikavęs, kaip Sovietų Sąjunga elgiasi su disidentais, nes tai esąs jų vidaus reikalas.

Po kelių dienų... kovo 8-tą... prezidentas atsiliepė savo kalba Jungtinėse Tautose. Jis pareiškė, kad Jungtinės Tautos leido, kad jo žmogaus teisių mechanizmas būtų ignoruojamas, ir kartais supolitinamas. Tačiau, šis jo pareiškimas nebuvo taikomas tiesiogiai Sovietų Sąjungai, bet žmogaus teisių problemai bendrai.

Netrukus po to Brežnevas pasakė dviejų valandų kalbą, Profesinių Sąjungų darbuotojams Maskvoj. Toje kalboje jis pareiškė, kad Sovietų Sąjunga nenusilenks anot jo: "tiesioginiam oficialių Amerikos organų pastangų kištis į Sovietų Sąjungos vidaus reikalus." Jis pridėjo, kad normalus santykių vystymasis tokiu pagrindu yra neįmanomas.

Nors prezidentas Carteris pripažino, kad Brežnevo kalboje yra kai kurių šiurkščių pastabų, bet ten buvę "kai kurių labai, labai viltingų ženklų, ypatingai vidurinių rytų rajone."

Visa tai tik rodo, kad JAV yra labiau suinteresuotos spręsti tarptautines problemas pagal nusistovėjusią diplomatinę praktiką, negu polemizuoti žmogaus teisių problemomis ir statyti į pavojų praktišką jų problemų sprendimą.

Labai reikšminga, kad po savaitės, kai valstybės sekretorius Cyrus Vance lankėsi Maskvoje, jis ten atsisakė pasimatyti su disidentais, kurie norėjo su juo susitikti. Tai įvyko po to, kai pats prezidentas anksčiau buvo davęs toną panašioms komunikacijoms, parašęs Sakharovui laišką.

Glostymas ir nusilenkimas sovietų spaudimui tampa dominuojantys laiko ženklai... kaip ir anksčiau.

Kai tik sovietai pradėjo grasinti SALT II derybų nutraukimu, JAV atsiliepiamas buvo žmogaus teisių temos tono prislopinimas.

Pereitą birželį Belgrado konferencija priėmė ir patvirtino darbotvarkę būsimai konferencijai, kurios uždavinys bus patikrinti Helsinkio konferencijos vykdymą. Tuo pačiu laiku sovietai demonstratyviai pradėjo, kaip Sakharovas pavadino "naują ir stiprią represijų bangą." Tuo tarpu Brežnevas pareiškė, kad sovietų piliečių teisės ir laisvės, kaip jos išreikštos naujoje sovietų konstitucijoje, "negali ir neturi būti panaudotos prieš mūsų socialinę sistemą ir sovietų žmonių interesus." (Ta konstitucija buvo paskelbta apie tą patį laiką, kai buvo ruošama Belgrado konferencija). Dėl to nebuvo jokios JAV oficialios reakcijos.

Visą tai turint galvoje, savaime kyla klausimas: ką darys JAV, jeigu Belgrado konferencijoje ir bus iškelta ir dokumentuota atskiri žmogaus teisių pažeidimai Sovietų Sąjungoje ar kur kitur?

Bet koks įtarimas, kad naujoji administracija pradėjo svyruoti, ar lenktis sovietų spaudimui, patvirtino, kai liepos mėnesį prezidentas pareiškė, kad šiais metais jis neskelbs "Pavergtų Tautų" proklamacijos. Vienas jo padėjėjų pareiškė, kad ankstyvesni prezidento pareiškimai žmogaus teisių klausimu apima ir pavergtas tautas.

Tiktai dėka didelio ir intensyvaus spaudimo iš įvairių tautinių grupių ir kai kurių kongresmanų, pagaliau, liepos 20-tą, prezidentas pasirašė šių metų pavergtų tautų proklamaciją, kurioje tačiau visiškai neminima nei Rytų Europos tautos, kurių užgrobimas yra pati esmė dėl kurios pavergtų tautų savaitė pradžioje ir buvo paskelbta.

Iš tikrųjų, atrodo, kad prezidento "Human Rights" tema tampa tik tuščiomis polemikos frazėmis.

Tą pačią dieną, kada pasirašė pavergtųjų tautų proklamaciją, Carteris pasakė pagrindinę užsienio reikalų kalbą South Carolina valstijoje, kur tarp kita ko, kalbėdamas apie žmogaus teises sakė, kad Amerika neturinti jokių paslėptų motyvų, kai kalba apie žmogaus teises. Jis sakė, kad susirūpinimas žmogaus teisėmis liečia visus, įskaitant ir Ameriką. Tuo būdu jis sulygino žmogaus teisių

trūkumą ir Amerikoje ir, pavyzdžiui, Sovietų Sąjungoje — tuo būdu sulyginamas du visai skirtingų vertybių kriterijus. Toks sulyginimas gali tikrai sušvelninti pasaulio opinią apie tikras, galias skriaudas Sovietų Sąjungoje.

Kalboje prezidentas teigė, kad susirūpinimas dėl žmogaus teisių nėra nukreiptas specialiai prieš sovietus ir jų "gyvybinius interesus." O, kadangi Sovietų Sąjunga gali egzistuoti tik spauda, tai ta spauda ir yra vienas iš jų gyvinių interesų. Tokiu pasakymu, atrodo, kad mūsų valdžia netiesioginiai pateisina sovietų priemones.

Dar vienas žmogaus teisių koncepto iškreipimas įvyko prieš porą savaičių, kai prezidentas pasiūlė nustatyti žmogaus teisių standartus politiniams kaliniams, įskaitant kalinius ir JAV kalėjimuose. Tokios rūšies pareiškimai, žinoma, negali turėti pozityvaus efekto kraštuose, kur šios teisės yra paneigtos, nes tie kraštai nejaus jokio pasaulinės opinijos spaudimo, jeigu pačios JAV pirmosios mušasi į krūtinę sakydamos *Mea Culpa*.

Man atrodo, kad šis pasiūlymas yra tikras žmogaus teisių koncepto paniekimas. Juo sugretinama kalinimas nekaltų žmonių už jų politinius bei religinius įsitikinimus (ypač Sovietų Sąjungoje, kur sveiki žmonės uždaromi psichiatrinėse ligoninėse), su kriminaliniais nusikaltėliais JAV kalėjimuose.

Atrodo, kad per šiuos aštuonerius mėnesius, naujoji administracija nusiuko nuo savo politinio kurso, kurį pačioje pradžioje buvo užėmusi, ypatingai užsienio politikoje. Ji pasuko nuo griežto, tvirto maralinistinio priėjimo, paremto įsitikinimu ir teisingumu, į daugiau atsargų kursą, paremtą pataikavimu.

Pagaliau atrodo, kad praktiškumas ir pataikavimas spaudimo grupės — ar jos būtų vietinės ar tarptautinės, galutinėje išvadoje tampa standartine visų administracijų politika, nežiūrint kaip jos užsiangažuotų prezidentų inauguracinėse kalbose.

Andrew Young pareiškimai buvo taikomi pataikauti šio krašto juodųjų masei. Atskiedimas žmogaus teisių įvairiais švelninančiais pareiškimais, aišku, buvo noras paglostyti sovietinę mešką. Net ir vidaus politikoje, kiek tai liečia ekonomiką, energiją, ir bedarbės ir kitas problemas, matome žymias modifikacijas, palyginus su Carterio rinkiminiais pažadais.

Aš nesakau, kad mes turime visiškai nusivilti Carterio administracija. Aš no-

(Nukelta į 8 psl.)

PABALTIEČIŲ DEMONSTRACIJOS BALANSAS

RIMAS DAIGŪNAS

Ilgai laukta, rūpestingai ruošta, saikingai finansuota rugsėjo 24 dienos pabaltiečių demonstracija šalies sostinėje jau istorija!

Demonstracijos siekis — pabrėžti gyventojų dalies susirūpinimą asmens laisvių niekinimu už geležinės uždangos, okupacinės Maskvos valdose. Taip bylojo plakatai, nors kalbos persi-

jungdavo ir į plačius apibendrinimus laisvę bendrai, visuotiniai ginant.

Skaičiuojama, kad dalyvavo per 4000 asmenų, 400 plakatų. Washingtonas neparanki vieta masinės eitynes suorganizuoti. Į sostinę kiekvienas turi ruoštis, ryžtis ir keliauti. Tad demonstracijos buvo Atlanto pakraščio pabaltiečių rezervas. Tokia žmonėmis dosnioji Chicago tedavė apie... 150 asmenų! Bet ir Atlanto pakraštis bei jo apylinkės galėjo duoti iki 10,000 dalyvių. Būtų itin našus rezervas, jei studentija būtų įtraukusi demonstracijon studentus kitataučius, o ypatingai paslankų jų branduolį — žydus. Nepastebėta itin įtakingo dalinio — pabaltiečių karių veteranų. Jie kovėsi ir dėjo galvas bei sveikatą už JAV-bes. Tai didžiai respektuotinas dalinys kiekvienoje demonstracijoje. Jų yra daug. Kas juos telkia ir veikti kviečia organizuotai? Kur Vyčių telkiniai? Tai vis gausūs demonstracijų rezervai. Kada stambūs vienetai eina organizuotais vienetais, išpuodis stipresnis už palaidą demonstrantų minią.

Dekoratyviškumas yra kiekvienos demonstracijos dvasia ir stimulus. Demonstracijų aroganciją, entuziazmas, neklusnumas, muštynės — tai vis demonstracijų dekoratyviškumas. Kai kada visa tai specialiai parengiama, kai kada sprogs ta spontaniškai. Bet tokius apsiereikšimus mato platesnė žiūrovų masė ir pastebi apduję, aptingę, pikta tendencingi korespondentai. Pabaltiečių demonstracijos scheme, aiškų, nebuvo planuota patraukti dėmesį ekscentrizmu. Bet ignoruotas demonstracijos dekoratyviškumas atnešė tam tikrą žalą. Monotonija žūdo demonstraciją. Kadai pabaltiečių demonstracijos nestokojo išradingumo — ir karštai, ir golgotos kryžiai, ir gyvieji paveikslai. Ir marširuojantieji chorai...

Tokio kalibro demonstracijai tinka turėti savo maršą, kuris tampa demonstracijos himnu. Argi negalėjo tokio veikalo sukurti šiam poreikiui kuris nors pabaltietis kompozitorius? Kaip tai įprasminą žygį, kaip tai jungia visus į vieną.

Vienok absoliučiai netinka įjungti į demonstraciją šokius. Šokis yra džiaugsmas, tai linksmas veiksmas. Argi tą gilų liūdėsį, kurį įteigia demonstracijos aktinas — prievartos veiksmas pabaltiečių tėvynėse — reikia skubomis nuplauti tais linksmiais šypsniiais, kurie neišvengiamai žiba tautiniuose šokiuose, ir

Chicagiečiai į demonstracijas Washingtone važiuo 32 val. (ten ir atgal). Kai autobusai sustodavo kuro pasipildyti, jaunimas paminklinavo užtirusius sąnarius. A. Šeštoko nuotr.

AMERIKOS POLITINĖ KRYPTIS...

(Atkelta iš 7 psl.)

riu pasakyti, kad mes turime pasimokyti stebėdami šį pasisukimą nuo pažadų į pataikavimo politiką. Tradiciniai, mes visada mandagiai ir nuolankiai kreipėmės į šio krašto valdovus. Bet matydami, kaip jie pataikauja įvairioms spaudimo grupėms, mes taip pat turėtume sustiprinti savo aktyvumą, kad ir mums bent kartą kuriuo nors reikalu šio krašto valdovai pataikautų.

Mes turime tęsti savo veiklą su mintimi, kad mūsų sujungtos jėgos galėtų paveikti įvykius... Pakeisti politikų nuomones... Pakreipti mūsų norima linkme kai kurias akcijas.

Mes kaip tautinė grupė, kartu su latviais ir estais, ir visais dorais šio krašto žmonėmis esame pakankamai stiprūs, kad sukeltume viešos opinijos spaudimą, kurio nei Amerikos valdžia, nei Sovietų Sąjunga negalėtų ignoruoti. Mums reikia rodytis, veikti, domėtis ir vietinė Amerikos politika, jungtis į vietinę politinę veiklą. Mums reikia agresyviau reikalauti, kad gautume ir kas mums priklauso. Tai mes galim geriausia daryti su to paties išikininimo žmonėmis, su jungtų pastangų judėjimu, o ne vien rezoliucijų skelbimu.

Kaip matome, spaudimas gali pakeisti ir tvirtai nusi-teikusius vadovus. Mes tą jau ir nekartą esame padarę. Su mūsų ir kitų spaudimu, ši administracija bus priversta tęsti tolyn reikalavimus dėl žmogaus teisių. Bet mes toje veikloje turime būti aktyvūs dalyviai, o ne vien stebėtojai, kurie nieko neveikdami laukia teigiamų vaisių.

Mes turime tęsti savo darbus... Turime tai daryti, kad JAV valdžios atstovai nepamirštų, kad jie reprezentuoja demokratinį idealą, ir kad jie turi ir mūsų ir viso pasaulio mandatą reikalauti, kad ir Sovietų Rusija paklustų universaliniam žmogiškumo įstatymui.

miklių kojų išdaigomis, ir žiburiuojančiais šokyje žvilgsniais. Ne šokti reikia, bet liūdniausias psalmes giedoti, kad marmurinis Linkolnas pabaltiečių siekiui pritartų. Ten meta žmogų į psichiatrinę gydyklą už jo nuosavą nuomonę, o Washingtone šokame oželį!

Dekoratyviškumas turi būti vientisinis, rimtas, besiribojas su giliu liūdėsium, o kartu liūdiąs kietą kaip plienas apsisprendimą kovoti ir laimėti. Kaip kiekviename kūrybos procese — demonstracija paremta išraiškos išradingumu.

Puiku, kad keli legislatorių nariai kalbėjo demonstracijos tribūnoje. Už tai pabaltiečiai jų neužmirš. O ir dabar tinka siųsti jiems masiniai laiškus iš visos plačios Amerikos: dėkoti, žadėti visad talkinti rinkimuose, etc. Tačiau nuostabus yra faktas, kad demonstracijos tribūnoje nematyta tų legislatorių, kurie atstovauja valstijas, turinčias stambias pabaltiečių kolonijas! Juk rinkiminiais metais tokie, net sušilę, gaudo lietuvių ir pabaltiečių balsus. Kur jie leido savaitgalį, kada vyko demonstracija? Ar jie buvo kviešti? Ar jie atsisakė atvykti? Juk rinkiminiai metai ant nosies.

Reikia atkreipti dėmesį į biauų vadinamųjų "network" transliacijų tendencingumą nerodyti įvykio, kuriuo redaktoriai jaučiasi nesusidomėję. Tų "network" redakcijoms reikia rašyti protestuojančiai, nes jų apgailėtinas elgėsys nuslėpti nuo žiūrovų stambų visuomeninį įvykį, rugsėjo 24 pabaltiečių demonstracijos sostinėje, o, neretai, pastebi įvykius, neturinčius platesnės reikšmės, ir dargi žalingus visuomenės moralei. Tik prisiminkime homoseksualistų stumdymąsi šaligatviuose, o buvo ten "veikiančių asmenų", gal, pora šimtų. Ir jie demons-

travo dėl "asmens laisvių"! "Net-workai" juos matė ir transliacijas nuolat kartojo, o pabaltiečių demonstracijos dėl asmens teisių NEMATĖ! Tai yra begėdiškas bešališkos informacijos išpareigojimų išdavimas.

Nereikia užmiršti, kad asmens laisvių problema kyla iš pagrindinio blogio — iš Pabaltijo laisvės išdavimo Helsinkyje. Helsinkio vadinamasis "baigtinis aktas" yra naikintinas dokumentas, atšauktina klaida. O asmens laisvių gynybą neretai remia šukiais: laikytis Helsinkio akto nuostatų! Tai klaidingiausia protesto pozicija. Asmens laisvės gintinos humanizmo sumetimais. Helsinkio aktas, pavadinęs Pabaltijo okupacinę padėtį neliečiama

padėtimi, kaip tik yra asmens laisvių niekinimo pagrindas.

Pabaltiečių demonstracijos balansas tikrai džiugina mūsų visuomenę. Tačiau tobulumui, apdairumui ir išradingumui ribų nėra. Tegu su tuo balansu jaunimo jaunimo iniciatyva noksta ateities žygiams.

WANTED

ELECTRIC MOTOR
SHOP FOREMAN

Experienced minimum of 8 to 10 years in AC, DC motors and controls. Salary open. Terms negotiable. Location: CENTRAL PIEDMONT, N. C.

APPLY CALL OR WRITE FOR APPOINTMENT

PIEDMONT ELECTRIC
MOTOR REPAIRING INC.

370 W. SALISBURY ST.
ASHEBORO, N. C. 27203
(919) 625-5210 DAY
(919) 672-1831 NIGHT

(33-42)

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai

6845 SOUTH WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL.

Trys Moderniškos Koplyčios
Mašinoms Vieta

Tel. 737-8600
Tel. 737-8601

PETKUS LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

VASARĄ BEBALANSUOJANT

Vasarai pasibaigus ir spalio žengiant į kiemą, sveika prisiminti, kaip vasaros metu bruzdėta. Veiklos kartoteką surašius, nesunku numatyti ateitį: sekanti vasara bus panaši į praėjusią. Pasikartos tie patys visuomeniniai tornadai: stovyklos, seimai, kongresai, simpoziumai. Juos vadiname bendrinio vardu "sąskrydžiai", nes visur dabar naudoja lėtvų lėktuvų sparnai.

Mokytojų sąskrydy visos pateptos ašys sukosi apie gudrią temą: ilginti ar trumpinti lituanistikos dėstymo metus? Geriausia išvada: mokyklas uždaryti, o mokytojų savaites pailginti. Frontininkų sąskrydy iš sunkių artilerijos pabūklų apšaudė esmingiausias išeiviskas problemas. Kadangi Dainavos poligonas trumpas, šaudyta be sviedinių, tušiom tūtom. Salvės dunda, dūmai kyla — kaip prie Baltųjų Namų per kokio nors svetimo valdomo sutikimą. Šviesos-Sandaros sąskrydis, kaip visad reikėsi opozicija visam svetui, nes tas svetis vis klysta ir kelio iš klaidinimosi nesuranda, o šviesiečiai-sandariečiai vis laiko kišenėse neklaidingumo kompasus. Skautų sąskrydy, kaip visad taika ir nekelta problemų dėl kelnaičių ilgio. Visi sėkmingai riša ir atriša mazgus, visad neliesdami Gordijaus mazgo. Ateitininkų sąskrydy sunku rasti taką į atsinaujinimus, pakliuvus į "švento narvo" labirintą, kur kompozitorius tapęs režisierium nurenginėjo artistus. Šaulių sąskrydy rūpestingai skaičiavo šau-

dymų punktus. Nepripažindami atominio karo galimybių, šauliai ištikimai myli šautuvą, nes senas draugas pats ištikimiausias laisvės sargas.

Balių rengėjai per vasarą planavo rudens sezono atidarymo balius, derindami valgių sąrašus su nukritusio dolerio menkyste.

Estrados ir meno valdininkų iš anapus importo mecenatai pureno dirvonus naujų čiulbinėlių iš anapus invazijai, nes sovietiniai meno valdininkai kasmet geidauja apsirūpinti kapitalistinėmis prekėmis, valgydami duoną iš išeivėlių skaldydamosi. Plačioji išeiviskoji masė gerė alų, valgė dešras su kopūstais, grandė grindis šokdami, skaitė premijuotus pornografinius romanus. Įvedu į dailiąją raštiną pornografiją bei blasfemiją gerėja lietuviškos knygos prekyba. Laukiama, kad po "Striptizo" ir "Saulės skatikų" pasirodys visai brandi detektyvinė literatūra, kurios geidžia Vincas Trumpa ir Vytautas Jonynas, sintetinis piliponiškas romanas: "Striptizas ir pornografija žaliajam čemodane".

Spaliui žengiant į kiemą, pradedame registruoti salių sezono nuopelnus mūsų kūnui ir dvasiai.

ČIA PRIĖJO KADZIULIS IR TARĖ

— Kiek tamsta mokėjai už vasarą? Palangoje? paklausė smalsus ponas Palangos kopose išaulinto, į savo gerą Ameriką grįžu-

sio keliauninko.

Keliauninkas nejaukiai tylėjo.

Čia priėjo Kadziulis ir tarė:

— Sumokėta atitinkamu pokalbiu apie veiksmus "Gimtojo Krašto" puslapyje.

★

— Nesuprantu, kodėl man pradeda patikti televizijinės ristikų programos, — prasi-tarė ponas su ūsiukais.

Čia priėjo Kadziulis ir tarė:

— Gal tamsta svajoji būti politiku arba, bent, lietuvišku veiksmu.

★

— Kuriems galams reikia greičio ribos, jeigu mano automobilis gali nešti per šimtą mylių? — priekaištavo jaunuolis.

Čia priėjo Kadziulis ir tarė:

— Laidotuvių namai neturi pakankamai vietų.

★

— Kas buvo pirma: višta ar kiaušinis? — spėliojo mąslus vyras. — Ties tuo klausimu smegenys ikaista.

Čia priėjo Kadziulis ir tarė:

— Pačioje pradžioje turėjo būti gaidys.

★

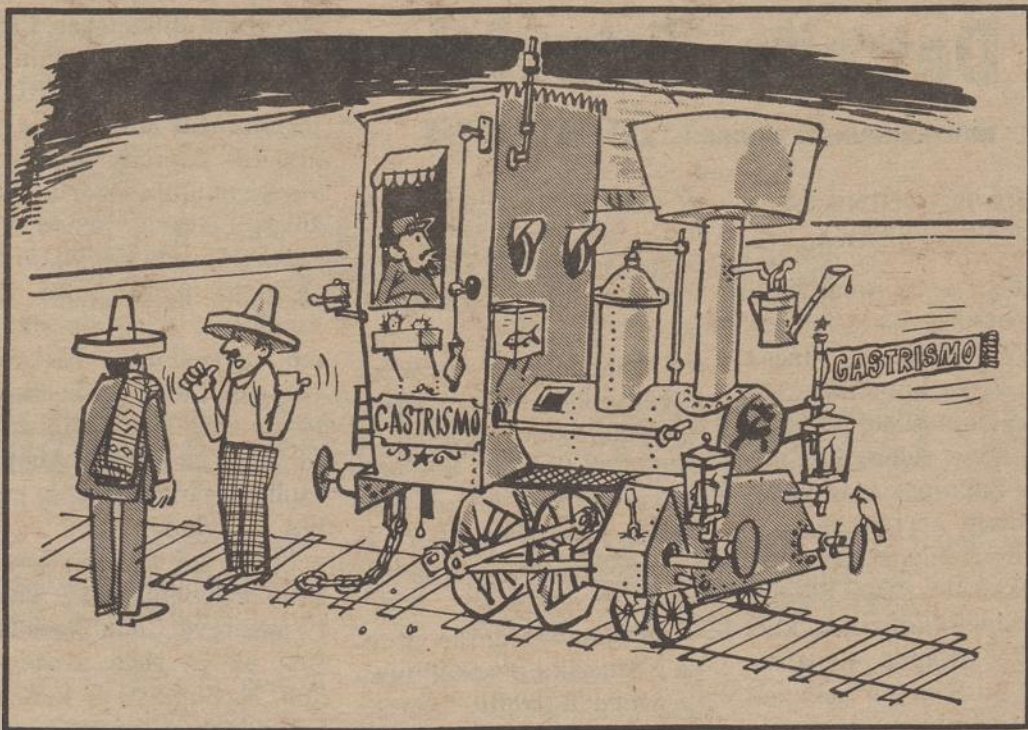
— Patekti kalėjimui lengva, jeigu pasisavinsi pinigų, — samprotavo patyręs ponas.

Čia priėjo Kadziulis ir tarė:

— Iš kalėjimo išeiti lengva, jeigu turi pinigų.

SAPNŲ AIŠKINIMAS

Jeigu susapnuoji save jo-jantį be balno obuolmušiu arkliu — laikyk svečiuose liežuvį už dantų. Jeigu susapnuoji save jo-jantį ant ožio — laikas ruošti viršininkui jo gimtadienio dovaną. Jeigu esi sapne raitas ant šluotos — nesišvaistyk komplimentais savo bendradarbei, kurią pavežini "car pull" teisėmis į darbą ir iš darbo. Jeigu sapne joji su kliūtėmis — tavo žmona prikalbės telefonu šimtą dolerių. Jeigu sapnuoji save jo-jantį akiratinio buldogu — a t e i n a n č i a m e s i m p o z i u m e

Vyksta Castro į kanalą —
Tam kanalui vežą galą:
Naują tvarką, naują rūbą —
Dings Panama, stosis Kuba!

AUŠRELĖ LIČKUTĖ

RUGSĖJO 24-OJI WASHINGTONE

Dobrininas spokso pro skylę
Ir netiki sau, gal sapnuoja?
Aure! Su plakatais pakylė,
Minia jaunimėlio žygiuoja.

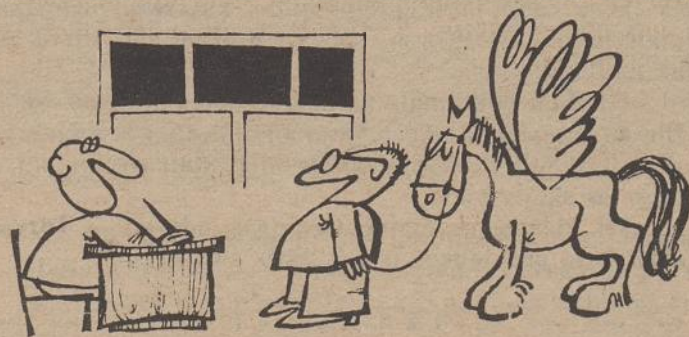
Šalyn okupantą tironą!
Plakatuose įrašai rėkia —
Štai degina flagą raudoną,
Narsuoliai prie durų jau siekia.

Zenkievič! Dobrininas šaukia,
Kur tie parengimų veikūnai,
Kurie šampanėlį vis maukė
Už Giedrę, Vildžiūną, Žebriūną?

Statyk tuos veikūnus prie durų,
Užteks jiems kilnoti šampaną —
Teapgina jie agentūrą,
Kuri jiems parūpina "meną"!..

Trispalvės padangėje skrieja.
Ir žengia jaunieji galingai.
Ir Linkolnas taria: Mielieji,
Dėl laisvės kovoti garbinga!

BELETRISTINIŲ "NAUJOVIŲ" BEIEŠKANT

— Kuom tamsta šėri savo Pegasą?
— Moderniai. Šėriu pornografija, girdau blasfemija.

siūlykis kalbėti apie hidrantų ir žurnalo ideologinius saitus. Jeigu susapnuoji, kad tavo žmona joja ant tavęs ir dargi ragina botagu — bėk pas šeimų konsultantą.

ŽINOTINA

Gvatemaloje, Agua provincijoje, savo žmoną galima mušti tik tarp 3 ir 6 popiet.

★

Texase negalima siūlyti pirkti vakar papiautą vištą.

Bet papiautą gaidį galima pardavinėti neribotą laiką.

★

Baku mieste, 1918 metais, Sovietų valdžia nacionalizavo visas moteris tarp 15 ir 50 metų. Tai sovietinei privilegijai tereikėjo gauti mandatą Miesto vykdomajam komitete.

★

Kiekvienas, suradęs Arizonos dykumoje nesusproguosią bombą, privalo užkasti ją smėlin, paženklini vietą ir po to pranešti šerifui.

L. Brežnevas: Tegu galvoja visi žioplai, kad Eurokomunizmas ir Maskva yra du skirtingi dalykai.

Detroito lietuviai

ANTANAS GRINIUS

MIRĖ TEISININKAS VINCAS ŠARKA

Spalio 3 d. Oakwood ligo-
ninėje atsiskyrė su šiuo pa-
sauliu teisininkas Vincas
Šarka. Žinia buvo nelaukta
ir visus sujaudino. Velionio
kūnas buvo pašarvotas Jo-
landos Zaporackienės vado-
vaujamoje koplyčioje.

Spalio 5 d. kun. K. Simai-
tis sukalbėjo rožinį. Po to
vyko atsisveikinimas, kurį
pravedė Jolanda Zaporac-
kienė. Su velioniu atsisvei-
kino ir šeimai užuojautą pa-
reiškė ALT S-gos Detroito
skyriaus pirmininkas Jonas
Švoba, nupasakodamas ve-
lionio gyvenimą.

A. A. Vincas Šarka gimė
1897 m. lapkričio 1 d. Bar-
bariškiuose, Veprių valsčiu-
je, Ukmergės apskrityje.
Mokėsi Ukmergės gimnazi-
joje, o baigė 1918 metais
Martyno Yčo lietuvių gim-
naziją Voroneže, Rusijoje.
Tų pačių metų vasarą grįžo
Lietuvon, tarnavo Ukmer-
gės ir Jurbarko Miškų urė-
dijose. Nuo 1921 metų pe-
rėjo teismų tarnybą. Įsi-
steigus Lietuvos Universi-
tetui Kaune, V. Šarka lankė
teisų fakultetą ir tapo dip-
lomuotu teisininku. 1929 ir
1938 metų laikotarpyje bu-
vo Panevėžio apygardos
teismo teisėju, o 1939 ir
1944 metų laikotarpyje bu-

vo Apeliacinių rūmų teisė-
jas, Vilniaus apygardos
teismo teisėjas ir kurį laiką
Vyriausiojo tribunolo teisė-
jas. Vincas Šarka kaip tei-
sininkas ir teisėjas buvo pa-
siekęs aukštą laipsnį. Sukū-
rė gražią šeimą, bet kaip ir
daugeliui lietuvių patriotų
taip ir jam su šeima 1944
metais reikėjo bėgti iš
brangios Lietuvos nuo bol-
ševikų.

1950 metais Šarka atvy-
ko į Ameriką ir apsigyveno
su šeima Detroito. Čia jis
tuojau įsitraukė į bendrą
lietuvišką visuomeninę vei-
klą. Jis buvo Detroito lie-
tuvių namų draugijos pir-
mininkas, Lietuvių Fondo
šimtininkas, Balso narys ir
aukų rinkėjas, Vilties Drau-
gijos narys, aktyvus ALT
S-gos Detroito skyriaus na-
rys ir veikėjas.

Teisininkas Vincas Šarka
savo lietuviška veikla, tole-
rancija kitų nuomonei ir
taktiškumu sugebėjo pa-
traukti dėmesį ir užsitarna-
vo visų pagarbos ir meilės.

Su velioniu atsisveiki-
no ir šeimai užuojautą pa-
reiškė: teisininkų ir savo
šeimos vardu teis. Stasys
Šimoliūnas, LŠST vicepi-
rmininkas ir Jūrų šaulių
"švyturio" kuopos pirmi-
ninkas Alfa Šukys, Lietuvių
Namų draugijos ir Dariaus
ir Girėno klubo pirmininkas

Edvardas Milkauskas, LŠST
Garbės Teismo pirmininkas
Marijonas Šnapštys, DLOC
pirmininkas adv. Rimas Sa-
kis, LB Detroito apylinkės
vicepirmininkas Jonas Gai-
žutis, Lietuvių Fondo Vy-
tautas Kutkus ir Balso 76
skyriaus pirm. Rožė Ra-
žauskienė. Po atsisveikini-
mo sugiedotas Lietuvos
Himnas. Laike atsisveikini-
mo ir rožinio stovėjo Jūrų
šaulių "švyturio" kuopos
šauliai ir šaulės stovėjo gar-
bės sargyboje.

Spalio 6 d. velionio kūnas
buvo nulydėtas į šv. Anta-
no šventovę. Gedulingas Mi-
šias už jo sielą atnašavo
kun. K. Simaitis ir kun. D.
Lengvinas. Vargonais gro-
jo J. Sinkus, solo giedojo
Danutė Petronienė.

Po Mišių ilgos automobi-
lių vilkstinės buvo nulydė-
tas amžinam poilsiui į šven-
to kapo kapines. Karstą ne-
šė: Vincas Tamošiūnas,
Bronius Zakarka, Romas
Macionis, Juozas Augaitis,
Vincas Liorentas ir Petras
Jucius. Garbės grabnešiai:
Jonas Švoba, Jurgis Baub-
lys, Stasys Šimoliūnas ir
Juozas Leščinskis. Vincas
Šarka buvo ne tik aktyvus
tautininkas, jis buvo ir ak-
tyvus šaulys. Buvo LŠST
garbės teismo narys, Jūrų
šaulių "švyturio" kuopos
garbės Teismo pirmininkas.

Po laidotuvių užkandžiai
buvo suruošti Roman Hall
sėtėtinėje. Velionio įamži-
nimui Lietuvių Fondui lai-
dotuvių dalyviai suaukojo
400 dol.

Los Angeles

• Vladas Rinkevičius žu-
vo š. m. rugsėjo 22, automo-
bilio nelaimėje. Palaidotas
šv. Kryžiaus kapinėse.

Velionis, 51 metų, kilęs iš
Kauno. Paskutiniu metu tu-
rėjo savo krautuvę Simi
Valley, Kalifornijoje netoli
Los Angeles miesto.

Ilgesnį laiką gyveno Cle-
velande, Ohio ir buvo akty-
vus lietuviškoje bendruome-
nėje. Prieš 15 metų atsikė-
lė į Kaliforniją.

Liūdesyje liko žmona Glo-
ria ir duktė Sonja, motina
Jadvyga Rinkevičienė, bro-
liai Vytautas ir Algis.

San Francisco

RUDENS BALIUS

Lapkričio 19 d., šeštadi-
nį, 7 val. vak., 847 N. San
Mateo Dr., San Mateo, Cal.
įvyks "Rudens balius". Pro-
gramą atliks solistas A. Pa-
vasaris ir pianistė Raimun-
da Apeikytė, abudu iš Los
Angeles. Informacijas apie
balių galima gauti skambi-
nant Viki Mėlinauskienei
telef. (408) 257-8632.

• Viki ir Adolfas Mėli-
nauskai, buvę clevelandie-
čiai, persikėlė gyventi į kitą
vietą. Jų naujas adresas
yra: 7605 Elderwood Ct.,
San Jose, Calif. 95129.

Waterbury

RUDENS BALIUS

L. M. Klubų Federacijos
Waterburio Klubas maloni-
ai kviečia visus atsilanky-
ti į klubo rengiamą tradi-
cinį rudens balių spalio 22
d., šeštadienį, nuo 8 val.

vak. šv. Juozapo parapijos
salėje, 28 John St., Water-
bury, Conn.

Programoje: tautinių šo-
kių grupė. Be to orkestras,
šokiai, bufetas, loterija.

Auka \$5.00. Stalus gali-
ma užsisakyti — SPAUDA,
tel. (203) 756-5173.

WANTED 1ST CLASS FITTER-WELDERS

EXPERIENCED ON STRUCTURAL WELDING FOR OILED FIELD
FABRICATION. START \$5.00 TO \$6.00 AN HOUR. PLUS BENEFITS.

Apply call or write to:

TRI-STATE FABRICATORS, INC.

2101 S. BROADWAY MOORE, OKL. 73106
405-799-3361

An Equal Opportunity Employer

(36-45)

Designers and minor layout

TOOL AND DIE MAKER

Medium sized automotive parts manufacturer has openings in its
engineering department. Experienced in auto body hardware, good
working conditions, fringe benefits.

APPLY IN PERSON:

FERRO MANUFACTURING

1380 E. WOODBRIDGE
DETROIT, MICH. 48207

MARINE ENGINEERS

E.M.D./CAT. 398-399

CONTACT THE PEOPLE WHO PIONEERED THE OFFSHORE OIL &
MINERAL INDUSTRY... AND WHO ARE ACKNOWLEDGED
LEADERS THROUGHOUT THE WORLD TODAY.

ARTHUR LEVY BOAT SERVICE, INC.

A. PETROLANE CO.

P. O. BOX 1217

MORGAN CITY, LA. 70380

PHONE: 504-385-0900

An Equal Opportunity Employer

(39-41)

OPPORTUNITY FOR EXPERIENCED WELDERS

PIPE — SHORT ARC

PIPE — STRUCTURAL

PLATE — SHORT ARC

OVERTIME — GOOD PAY — STEADY WORK

Equal Opportunity Employer

AQUATIC

EQUIPMENT & ENGINEERING, INC.

P. O. Box 419, Amella, La. 70340

(504) 631-0833; 631-0834; 631-0377

(38-47)

TOOL & DIE/MOLD MAKERS

We have a second shift opening for a person experienced in
repairing injection and compression molds and/or progressive
dies. Work assignments are varied and require independent
decisions on close tolerance work. Persons with adequate ex-
perience but not a journeyman will be considered.

WE OFFER

- Competitive wages commensurate with experience.
- Excellent employee family benefit program including pension plan.
- Good working conditions.

Interested, qualified applicant apply or call:

PERSONNEL DEPARTMENT

419-332-5561

THE SINGER COMPANY CONTROLS DIVISION

2260 CEDAR STREET

FREMONT, OHIO 43420

An Equal Opportunity Employer Male/Female

(38-42)

Už VIENĄ dolerį siuntinėsim Dirvą iki šių metų galo!

Norėdami praplėsti skaitytojų ratą ir supažindinti
su Dirva tuos, kurie jos neskaito, nutarėme naujiems
skaitytojams iki 1978 m. sausio 1 d. siuntinėti Dirvą tik
už 1 dolerį.

Be abejo, Jūs turite pažįstamų kurie iki šiam laikui
Dirvos neskaitė — užprenumeruokit jiems susipažinimui
už dolerį! Gal jiems patiks Dirva ir kitais metais patys
taps jos skaitytojais.

Jei kiekvienas atsiųs tik vieną adresą — Dirvos
skaitytojų padvigubės ir laikraštis sustiprės.

— — — — I Š K I R P T I — — — —

DIRVA

P. O. Box 03206

Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu dol. ir prašau siuntinėti Dirvą nuo
šios dienos iki 1978 m. sausio 1 d. už 1 dol. šiems asme-
nims:

Pavardė ir vardas

Adresas

Pavardė ir vardas

Adresas

Constance Perotti:

"Peoples and Cultures -- yra clevelandiečių būdas atžymėti jų etninio paveldėjimo turtingumą."

"Šis miestas turi tikrai daug ką siūlyti. Clevelande yra 90 etninių grupių. Peoples and Cultures duoda galimybę clevelandiečiams tai išmėginti", sako Constance Perotti, Peoples and Cultures Executive Director.

Peoples and Cultures yra non-profit organizacija įsikūrusi 1971 m. pripažinimui daugelio etninio pagrindo ir tautybių Clevelande. Vienas iš pagrindinių jos projektų yra Shop-in-the-Flats. "Tai vieta kur amatininkai gali išstatyti tradicinius paveldėjimo sugebėjimus. Jau dabar ten yra atstovaujama 50 grupių", sako Connie.

Peoples and Cultures naujausias užsimojimas yra World-in-Your-Backyard Tours, kurį dalinai remia Gund Foundation. "Mes tikimės apie 100 aplankymų šiais metais į italų, slovėnų ir ispanų bendruomenes tarp kitų. Šių aplankymų grožis yra jų asmeniniame būti vienas-iš-mūsų-tiliuje. La nkytoja; iš tiesų parsineša į namus iš tų lankymų dalį kultūros." Cleveland Trust sveikina Peoples and Cultures darant Clevelandą geresne vieta gyventi.

CLEVELAND TRUST

Raskite ką nors jūsų siekiui.

Amparo de Hernandez,
Shop-in-the-Flats
vedėja, kabina
krautuvėje
"macrame".

Velykinių kiaušinių marginimas yra ukrainiečių tradicija. Taras Kowcz, Case Western Reserve teisių studentas, išmoko juos marginti iš savo motinos būdamas mažas.

Constance Perotti rodo
Cleveland Trust Terminal-Prospect skyriau vedėjui išstatyta Shop-in-the-Flats lietuvių medžio drožinį "Palangos Juzė".

Dalis svečių: J. Sirusas, E. Sirusienė, E. Čekienė, dr. V. Čekas, V. Abraitis, kun. Pragulbickas, J. Simutienė, gen. konsulas A. Simutis ir E. Abraitienė.

Tautos šventės minėjimas Elizabeth

ALT S-gos Elizabetho skyrius, vadovaujamas Vytauto Abraičio surengė iškilmingą Tautos šventės minėjimą š. m. spalio 1 dieną, Lietuvių Laisvės salėje, 269 2-nd Street, Elizabeth, N. J. Atidarymo žodį tarė pirm. V. Abraitis ir pakvietė invokacijai kun. Pragulbicką, o pagrindiniu kalbėtoju Lietuvos Generalinį Konsulą Anicetą Simutį, kuris įdomiai nušvietė aną istorinį Lietuvos laikotarpį.

Meninę dalį atliko jauna solistė Angelė Kiaušaitė. Į šventę atsilankė ir žodį tarė Tom Dunn, N. J. valstijos senatorius ir Elizabetho miesto meras.

Šio skyriaus tradicija ta-

Minėjimą pravedęs V. Abraitis ir Elizabetho meras Tom Dunn.

pę tautos šventės minėjimai kasmet sutraukia per pusantro šimto žmonių iš kaimyninių apylinkių. Ir šiemet dalyvavo visa buvusi ALT S-gos valdyba, iš New Yorko, praeito ALTS seimo rengėjai iš Philadelphiajos, LB New Jersey Apygardos pirmininkas ir daug kitų.

Elizabetho skyriaus valdybą sudarė pirm. Vytautas Abraitis, Julius Veblaitis, Pranas Lanys, Vincas Misiūnas ir Pranas Damijonaitis.

• Pajauta Ivašauskienė mirė po ilgos ir sunkios ligos vienoje New Yorko ligoninėje spalio 1 d. Liko vyras, duktė ir sūnus. Atsisveikinime, kuriame šeimos pageidavimu nebuvo jokių kalbų atsilankė daugybė žmonių.

• Lituanistinių mokyklų (Rytinio rajono) mokytojų suvažiavimas įvyks š. m. lapkričio 19-20 d. Kultūros židinyje, Brooklyne, N. Y.

• Dr. Algirdas Budreckis, JAV LB Krašto valdybos vicepirmininkas ir anglų kalba leidžiamo žiniaraščio "Bridges" atsakingasis redaktorius, aplinkraščiu kreipėsi į bendruomeninius vienetų ir LB Tarybos narius kviesdamas galimų skaitytojų adresais, prenumeratomis ir aukomis paremti "Bridges" žiniaraščio leidimo pastangas. Iki šiol išleista penki numeriai 5,000 egz. tiražu ir vienas numeris (liepos mėn.) 10,000 egz. tiražu. Dabartiniu metu žiniaraštis yra siuntinėjamas 3,900 adresatų, likutį paskleidžiant nemokamai lietuvių parapijose, gegužinėse, per LB vienetų. Prenumeratorių turima 800. Žiniaraštis yra atviras visų lietuviškų organizacijų prašymams. Rašyti: "Bridges", P. O. Box 9061, Boston, Mass. 02114. Redakcinį kolektyvą sudaro jaunosios kartos darbuotojai dr. Alg. Budreckis, Myk. Drunga, Algirdas Dumčius, Vytautas Jurgėla, Gintaras Karosas, Eduardas Meilus, Jr., Algirdas Mitkus, Viktoras Stančius ir Jonas Stundža, Jr.

A. Simutis, Lietuvos generalinis konsulas, minėjime skaitytes paskaitą.

J. Sirusas, dr. ir inž. Giedrikai, G. Trečiokienė ir J. Sušienė. R. Žymantaitės nuotraukos.

PHYSICIAN WANTED — FULL-TIME PHYSICIAN for modern 350 bed Infirmary and Extended Care Facility in growing Orange County, in Goshen, New York. Attractive salary with excellent County employee benefits (retirement plan and hospitalization provided) New York State License necessary.

Write to:
MICHAEL TEMCHIN, M. D.
Medical Director
Orange County Home and Infirmary
Box 59
Goshen, New York 10924 (37-14)

EXPERIENCED

MACHINISTS WANTED HIGHEST WAGES

JOB SHOP 2nd & 3rd SHIFTS
FULL OR PART TIME

All fringes, vacations, hospitalization, 7 paid holidays, never a layoff. Lots of overtime available. Must be able to setup and run mills, lathes, grinders. New clean shop. Apply in person or call MR. STRUNA at 216-663-5066

SUPERIOR ALLOY MACHINE
14500 South Industrial
Maple Hts., Ohio 44137 (34-40)

TOOLMAKERS GRINDER HANDS MILL HANDS LATHE HANDS

TOP RATES, FULL BENEFITS.
58 HOUR WEEK PLUS,
CONSTANT DAN ZINC.
313-544-8181

**INSPECTION ENGINEERING
& EQUIPMENT INC.**
1300 Batavia
Royal Oak, Mich. 48077 (40-46)

MACHINISTS
2ND & 3RD SHIFTS ONLY
**AUTOMATIC SCREW
MACHINES**
(MULTI OR SINGLE SPINDLE)
MILLING MACHINES
W. & S. CHUCKERS
OD & ID GRINDERS
Must be able to perform own set ups.
IMMEDIATE OPENINGS
Clean shop — Excellent rate of pay and fringe benefits.
Only experienced need. Apply at:
BLACK & DECKER MFG. CO.
6225 COCHRAN RD.
SOLON, OHIO 44139
(216) 248-5330
An Equal Opportunity Employer
M/F/H (40-42)

Forge Shop
New shop in Claremore, Oklahoma
REQUIRES:
HAMMER OPERATORS
Board experience preferred
For 1st and 2nd Shift.
Steady work, and fringe benefits.
Apply call or write to: General Mgr.
KYLE FORGE CO.
1400 INDUSTRIAL BLVD.
CLAREMORE, OKLAHOMA 74017
918-341-4663 (27-40)

WANTED
**ALL AROUND GENERAL
MACHINISTS**
For Electronics manufacturer in Ann Arbor Area has opening for an experienced MACHINIST.
Who can set up work from blue prints & close tolerance. Full or part time. Inquires from retired persons welcome. Call 313-973-2505, ask for MR. HESKETT. (34-47)

WANTED AT ONCE
Experienced
or
1st Class Skilled
MACHINISTS
ENGINE, LATHE HANDS, GEAR-
MEN, INSPECTORS, O. D. & I. D.,
GRINDERS, MILL HANDS, TOOL
MAKERS, MACHINE REPAIR.
Permanent positions. 55 hr. work
week, top wages, aircraft shop. Day
& night shifts. 3 miles from Tunnel.
BACHAN AEROSPACE
3243 Marentette Ave.
Windsor, Ontario, Canada (38-41)

HOUSEKEEPER
Full and part-time position available
on our day shift. Schedule includes
some weekend work. If you are in-
experienced, we will provide training.
Apply
JEWISH CENTER FOR AGED
HIGHWAY 40 AND MASON ROAD
CHESTERFIELD, MO. 63017
314-434-3330
An Equal Opportunity Employer
(39-47)

**ISIGYJANT NUOSAVYBĖ
PIETVAKARIŲ
FLORIDOJE**
MIELAI PATARNAUS
EDA BRAŽENIENĖ.

Kreiptis:
EDA BRAZENAS,
REALTOR-ASSOCIATE
Ben L. Cunliff, Jr., Realtor —
4839 Palm Beach Blvd.,
Ft. Myers, Fla. 33905
Tel. (813) 694-2168 įstaigoje,
(813) 694-5779 namie. (36-40)

**AUTOMATIC SCREW
MACHINE OPERATORS**
Experienced men needed to operate
and or set up National Acmes and
Brown and Sharp automatics. We
offer good hourly wages, paid hos-
pitalization, pension, overtime and
steady employment.
ELYRIA MFG. CORP.
145 NORTHRUP ST.
ELYRIA, OHIO 44035
216-365-4171
CLEVELAND PHONE 216-779-6083 (38-40)

**SET UP AND WELD
(SHEET METAL)**
Must be experienced in fitting and
welding sheet metal materials in-
cluding stainless and aluminum. Must
be able to read and work from prints.
Mig, tig and arc welding. Good hourly
rate and benefits. Apply in person.
**FECO-A-BANGOR
PUNTA
COMPANY**
5855 Grant Ave.
Cleveland, Ohio 44105
An Equal Opportunity Employer
(38-44)

SEWING MANAGER
Excellent salary, to set up new shop,
supervise and train personnel. Com-
mercial sewing background required.
Be familiar with die cutting, manu-
facturing techniques, production plan-
ning, pattern making.
GERRI GEORGE UNLTD
1574 AKRON-PENINSOLA RD.
AKRON, OHIO 44313
216-929-7369 (38-40)

**JOURNEYMAN
TOOL & DIE MAKERS**
Fast growing industry in Fort Custer
Industrial Park is in need of journeymen.
TOOL & DIE MAKERS. Ex-
perienced in DIE BUILDING prefer-
red. Be able to set up work from
blue prints & close tolerance.
Pleasant working atmosphere and
liberal fringe benefits. Apply:
KEIPER USA INC.
5600 W. Dickman Rd.
Battle Creek, Mich. 49015
An Equal Opportunity Employer
(37-50)

**WORK OPPORTUNITIES FOR
THE RIGHT INDIVIDUALS**
NOW HIRING:
Journeymen
or 1st Class Skilled
**TOOL & DIE
ALL AROUND
MACHINISTS
MACHINE REPAIRMEN**
Must have job shop experience.
APPLY CALL OR WRITE
PLAS/STEEL PRODUCTS
U.S. 6 W. WALKERTON, IND. 46574 (37-45)

WANTED
INJECTION MOLDING FOREMAN
Minimum 5 years supervisory ex-
perience, and capable running midnight
shift and supervising help. Salary
commensurate with experience and
ability. All fringe benefits.
LIBRALTER PLASTICS
244492 Indoplex Circle
Farmington Hills, Mich. 48018
313-478-4900 (40-44)

**JOURNEYMEN
BRIDGEPORT MILL
HANDS
LATHE HANDS
JIG BORE
DIE MAKERS**
Long range program
**JOHNSON DIE &
ENGINEERING**
16150 Hubbell
Detroit, Mich. 48235
or Call: (313) VE 8-8208 (40-41)

Chicagos lietuviai

ANTANAS JUODVALKIS

JAUNIMO CENTRAS

Jaunimo Centras visą spalio mėnesį paskyrė 20 metų sukakties minėjimui. Programa sudaryta kūrybinga ir nauja. Praplėstos kavinės atidarymas ir pagrindinis minėjimas jau praeityje.

Antrąją minėjimų dalį atliks losangeliečiai. Spalio 23 d. Los Angeles dramos sambūris atvyksta su Birutės Pūkelevičiūtės 3 veiksmų drama "Palikimas", laimėjusia pirmą vietą lietuvių teatro festivalyje, Toronte. Žadama duoti net du spektaklius — dienos metu ir vakare. Chicagiečiams verta pamatyti.

Spalio 30 d. bus komp. kun. Bruno Markaičio kūrybinių koncertas "Pilnatis". Komp. B. Markaitis šešioms Bernardo Brazdžionio eilėraščių sukūrė muziką. Sudaryta šešių dalių suita dainininkams, instrumentalistams ir aktoriams. Šis veiklas buvo pastatytas Los Angeles visuomenei ir turėjo nelauktą pasisekimą. Tas pats kolektyvas atvyksta ir į Chicago. Komp. kun. Br. Markaitis, S. J. jau yra atvykęs į Chicago ir dalyvauja Jaunimo Centro rengimuose minėjimuose.

Visa lietuviškoji visuomenė kviečiama dalyvauti šiuose renginiuose ir, kaip visada, gausiai paremti Jaunimo Centro, būtų tik pusė visos lietuviškos Chicagos.

PIRMOJI TAUTINĖ TEMA DAILĖS PARODA

Parodos atidarymas įvyko š. m. spalio 7 d. Čiurlionio Galerijoje, Midland taupymo ir skolinimo bendrovės patalpose, 4038 Archer Ave., Chicago, Ill. Nežiūrint tą vakarą buvusio didelio lietaus, į atidarymą vis tik susirinko gražus būrys meno entuziastų.

Parodą atidarė Čiurlionio Galerijos, Inc. direktorių Tarybos pirm. Domas Adomaitis. Jury komisiją sudarė: Mikas Šileikis, (jam susižeidus ir negalint dalyvauti, jo vietoje buvo pats Galerijos pirm. Domas Adomaitis), prof. Adomas Varnas, Janis Strods, Juozas Mieliulis ir Povilas Kaupas. Jury komisija pirmąją premiją 500 dol. paskyrė Eleonorai Marčiulionienei už keramiką "Lietuviškos vestuvės". Antrąją premiją — 300 dol. gavo Vera Švabienė už grafiką "Jūratė ir Kastytis" Nr. 1. Trečia premija ir 200 dol. atiteko Magdalenai Stankūnienei. Jauniausias, daug žadantis, dailininkas Martynas Gramontas apdovanotas garbės pažymėjimu.

Parodoje išstatyti 13 dai-

lininkų 33 kūriniai. Parodoje negalėjo dalyvauti J. Dągys su savo medžio drožiniais.

Premijuotieji kūriniai pasilieka Čiurlionio Galerijos, Inc. nuosavybe. Dail. M. Steikūnienė visus 4 išstatytus savo grafikos darbus dovanojo Galerijai, o tuo pačiu ir atkurtai Lietuvai.

Tokio pobūdžio paroda yra pirmoji, bet ne paskutinė. Galerijos vadovybė žada ir tautinėmis temomis parodų suruošti. Atrodo, kad ir mecenatų, tokio pobūdžio dailės darbams finansuoti, atsiras.

Parodos lankytojų patogumui, išleistas gausiai iliustruotas parodos vadovas. Parodą galima lankyti iki spalio 23 d. darbo valandomis, o savaitgaliais 2-6 val. p. p.

LIETUVIŲ FONDO VAJUS

Lietuvių Fondo vadovybė kiekvienų metų rudenį skelbia naujų narių ir papildymų vajų. Artimesniam narių susipažinimui yra rengiamos užbaigtųjų vakarienės-pokyliai.

Šį rudenį užbaigtųjų pokylis įvyks š. m. lapkričio 5 d. 7 val. vak. Jaunimo Centro didžiojoje salėje. Programą atliks viešnia iš Los Angeles, solistė Birutė Dapšienė, akompanuojant muzikui Aloyzui Jurgučui.

Naujai įstojusieji nariai ar padidinę turimus įnašus bent 100 dol., bus garbės

E. Marčiulionienės keramika "Lietuviškos vestuvės" laimėjusi pirmąją premiją. R. Kazlo nuotr.

svečiai ir gaus nemokamus du bilietus.

Lietuvių Fondas remia lietuvių švietimą, kultūrą ir kitus gyvybinius reikalus. Vajaus vakarienės tikslas yra pagreitinti užbaigti antrą milijoną ir sutelkti daugiau lėšų lietuviškiems poreikiams finansuoti.

Šiuo metu Lietuvių Fondas yra peržengęs 1,400,000 dol. Šiais metais kapitalas paaugo 165,000, įskaitant ir 125,000 Krukonio palikimą. Pelno numatoma 70,000, kurie bus paskirstyti lietuvių išlaikymo reikalams paremti.

Vyresniosios kartos tikslas yra sudaryti dviejų milijonų pagrindinį kapitalą ir tolimesnį jo ugdymą paves-

ti jaunajai kartai. Jaunoji karta, daugumoje yra baigusi aukštuosius mokslus, įsigijusi laisvius ir gerai materialiai apsirūpinusi. Tik maža jų dalis yra įsijungusi į Fondo rėmimą ir veiklą. Dedamos pastangos visus įtraukti į šį gyvybinių svarbų darbą.

Lietuvių Fondo vadovybė ir rėmėjų eiles bendrąjį jungti lietuviškai jau nekalbančius antros, trečios ir ankstesnių kartų lietuvių. Išsiuntinėjo per 9000 laiškų, su gen. konsulės J. Daužvardienės žodžiu, kviečiančiu remti Lietuvių Fondą, bet gavo vos 1000 atsiliepimų su 2000 dol. suma. Atsiliepusieji, kaip reikiant nesuprato Fondo tikslų ir dauguma įdėjo tik dolerines aukas, bet neįstojo į narių eiles.

Lietuvių Fondo vadovybė džiaugiasi vieninga veikla ir visų talka. Esame nedidelė grupė, bet neatsilikame nuo pavyzdžių statomos žydų tautos.

Vajaus vakarienės komiteto pirmininkė Marija Rėmienė, remiama gausaus komiteto, kviečia visus lietuvių dalyvauti pokilyje ir paremti Lietuvių Fondo veiklą.

KORP! NEO-LITHUANIA ŠVENTĖ

L.S.T. Korp! Neo-Lithuania 55 metų sukaktuvinė šventė rengiama š. m. lapkričio 12 d.

Programoje numatyta:

10 val. ryto: a) Tėvų Jėzuitų koplyčioje pamaldos, b) žuvusiųjų už Lietuvos laisvę pagerbimas prie paminklo, c) mirusiųjų korporantų kapų lankymas.

7:30 val. vak. Lietuvių Tautiniuose Namuose (6422 So Kedzie Ave., Chicago, Ill): iškilminga sueiga, spalvų uždėjimas, vakarienė ir naujosios plokštelės sutikimas, šokiai, grojant

VYČIO orkestrui.

Visi korporantai ir plačioji lietuvių visuomenė kviečiami dalyvauti.

KORP! NEO-LITHUANIA SUVAŽIAVIMAS

Korporacijos vyriausioji valdyba, statutinį suvažiavimą-didžiąją sueigą šaukia š. m. lapkričio 12 ir 13 d.d. Lietuvių Tautiniuose Namuose, 6422 So. Kedzie Ave., Chicago, Ill.

Su važiavimas pradedamas pamaldomis Tėvų Jėzuitų koplyčioje ir tęsimas Lietuvių Tautiniuose Namuose.

Šeštadienį, 1 val. p. p. iškilmingas posėdis su fil. Antano Diržio paskaita. Vėliau darbo posėdis, kurio metu bus išklaustyti Korp! organų pranešimai ir diskusijos.

Vakare dalyvaujame Chicagos padalinio iškilmingoje sueigoje ir vakarienėje.

Sekmadienį 11 val. ryto tęsimas darbo posėdis, kuriame bus išklaustyti padalinių pranešimai, diskusijos dėl ateities veiklos, Korp! organų rinkimai, rezoliucijų priėmimas ir sumanymai.

Į suvažiavimą kviečiami visi korporantai, nežiūrint amžiaus ir gyvenamų atstumų. Vyresnieji nesustinkime ir neužsimerinuokime praeities prisiminimuose, o junkimės prie dinamiško gyvenimo ir kartu su juo eikime. Jaunesnieji, neuždarykite tik darbo, šeimos ir kaimų rateliuose, bet aktyviau junkimės į lietuvių išlaikymo ir Lietuvai laisvės atgavimo darbą.

Visi į didžiąją sueigą!

ATITAISYMAS

Dirvoje Nr. 39 (13 psl.) po V. Kavaliūno šeimos nuotrauka per klaidą praleista stovinčios šalia V. Kavaliūno dukters Jolitos Kavaliūnaitės, PHD vardas. Atsiprašome.

Putnamo Seserų Rėmėjos Chicagoje jau šešiolikti metai iš eilės ruošia, tradicija virtusias, madų parodas Jaunimo Centre, Chicagoje. Šiais metais tokia paroda įvyko spalio 9 d. Didžiojoji Jaunimo Centro salė buvo užpildyta ligi paskutinės vietelės. Organizatorių, talkininkų, modeliutojų ir modelių paruošimo talkininkų pasiaukojimas sukelia didžiausią pasigerėjimą ir užsitarnauja giliausią padėką. Šiais metais net trys neolitanės dalyvavo kaip modeliutojos: Rima Kašubaitė-Bindorienė, Irena Mažeikaitė ir Asta Vaičiūtė. Nuotraukoje: clevelandietė Dalia Orantaitė (kairėje) ir Irena Mažeikaitė demonstruoja išeigines sukutes.

V. A. Račkausko nuotr.

'KŪLGRINDA' ATVYKSTA Į CLEVELANDĄ KAS TA 'KŪLGRINDA'?

PRANAS KARALIUS

Šis retai girdimas žodis, tur būt, tik senosios Lietuvos istorijos studentų atmintyje tebus įstrigęs? Tai sumaniųjų senovės žemaičių akmenimis grįsti, vandeniui apsemti slaptieji keliai pelkėse ar ežeruose, kuriais jie su šeimomis ir manta persikeldavo į pakilesnes ir sausesnes vietas arba salas, gelbėdamiesi nuo kryžiuočių. O jeigu tie nevidonai, vyjimosi tūžmo apimti, bandydavo žemaičius persekioti, tai, kūlgrindos paslapčių nežinodami, nugarindavo į neišmatuojamo gylio pelkių dumblynę...

Kūlgrindos vardu pavadintas naujausias Dainavos ansamblio muzikinis veiklas. Libretą sukūrė idomių, ypač jaunimo mėgiamų veikalo autorė Nijolė Jankutė-Užubalienė. Jos veikale kūlgrinda veda į slaptinę, žmonėms sunkiai prieinamą salą, kur gyvena laumės, miškiniai, raganos. Intriga prasideda Joninių naktį, kada kaimo jaunimas ruošiasi kurti laužą ir eiti ieškoti stebuklingojo paparčio žiedo paslaptimis apgaubtoje kūlgrindos saloje.

Muziką šiam operinio pobūdžio veikalui sukūrė komp. Aloyzas Jurgutis. Aptardami pirmąjį Jurgučio sukurtą "Pamario pasaką" veikalą, recenzentai pripažįsta jį esant geru chorvedžiu, mokėjusiu paruošti spektaklį su gražiu choro skambesiu, švaria intonacija, taip pat tikslų mostų orkestro dirigentu (Vl. Jakubėnas — Draugo 1976 m. kovo 9 d.) Naujiečių bendradarbis Alg. Bud-

reckas, aprašydamas "Pamario pasaką" prisipažįsta, kad jį... visą spektaklį kūrė gražiomis sukurtomis arijomis ir puikia muzika" Vl. Ramojus kanadiškiuose "Tėviškės žiburiuose" rašo, kad muz. Al. Jurgutis, kaip dirigentas, padaręs didelį įspūdį.

"Kūlgrinda" kaip veiklas, pasak jį mačiusių ir girdėjusių, sudomina ir maloniai nuteikia publiką savo gražiu realybės ir lietuviškos mitologijos pasakos deriniu, skambiomis solistų arijomis ir choro dainomis, gražia (nebūtinai moderniška!) eilinio klausovo ausiai ir širdžiai artima ir suprantama (16 asmenų orkestro) muzika, idomiu dail. Korsakaitės — Sutkuvienės sukurtu scenovaizdžiu, fantastiniais raganų ir miškinų šokiais (atliekamais J. Puodžiūno baleto studijos meno vieneto entuziazmu ir užsidegimu aukotis, dirbti ir kurti tikrajam lietuviškam menui ir mūsų tautos kultūrai.

Kaip jau anksčiau kelio mis progomis buvome paskelbę, Dainavos ansamblis pilname sąstato (apie 80-90 asmenų!) atvyksta į Clevelandą ir š. m. lapkričio 12 d. 7:30 val. val. Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos salėje pastatys "Kūlgrindą". Šį drąsų, nemaža darbo, rūpesčių ir išteklių pareikalausiantį užmojų apsiėmė veiklioji Lietuvių Bendruomenės Clevelando Apylinkės valdyba, ruošdama tradicinės Lietuvių Dienas.

Praeitą ketvirtadienį apy-

Sol. Margarita Momkienė laumės rolėje "Kūlgrindos" spektaklyje

linkės valdybos pirmininkas J. Malskis sukvietė Clevelande gyvenančių LB Tarybos prezidiumo narių ponias, spaudos ir radijo atstovus painformuoti apie atliktus ruošos darbus ir pasitarti dėl lėšų telkimo. O tų lėšų reiks nemažai, vien už parduotus bilietus jų nepakaktų. Gana brangiai kainuos dainaviečių kelionė autobusais, vien simfoninis ansamblis, kurį muz. V. Kušleikos pastangomis sudarytą iš Clevelando profesionalų muzikų samdomė, kainuos virš 1600 dol. Salų nuoma, programų spausdinimas, reklama, taip pat kainuos nemažai. Tikimasi, kad Clevelando lietuviškoji visuomenė šiam savo mastu didžiam ir reikšmingam užmoju suteiks reikiamą dėmesį ir paramą. Daugiau pasiturinčios šeimos ir asmenys yra kviečiami tapti "Kūlgrindos" pastatymo Clevelande mecenatais, garbės rėmėjais ar rėmėjais.

Šia reta proga pamatyti "Kūlgrindą" norėtų pasinaudoti ir kitų miestų lietuviai (iš Pittsburgho, Detroito, Rochesterio, Hamiltono, Toronto). Net ir kai kurie chicagiškiai, kuriems neteko progos būti "Kūlgrindos" pastatyme Chicagoje gegužės mėn. užsisakę bilietus pas mus.

Patartina jau dabar re-

zervuoti vietas ar įsigyti bilietus sau ir artimiesiems. (Platina: J. Malskis — 486-9165, R. Tatarūnienė — 531-5924, Vl. Bacevičius — 481-1016, V. Biliūnas — 692-1690 ir kiti valdybos nariai). Bilietų kainos nuo 3 iki 10 dol. Karšta vakarienė su gėralais — 6 dol. (į ją kviečiami visi, kurie norės pagerbti ir pabendrauti su dainaviečiais).

Išnuomojamas kambarys, Naujos parapijos rajone, su baldais. Galima naudotis visu butu ir virtuve. Telef. 486-1336. (40-41)

BRICK HOME

Our Lady of Perpetual Help parish. 3 bedrooms, living room, dining room, large kitchen. New carpeting through out. Recreation room. Immediate possession. Asking price low 40,000.

GEORGE KNAUS
Realtor
481-9300

(40-41)

JEI JUMS REIKIA UŽDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PAŠALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING
Telefonas (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SĄŽININGAI. Dengiame stogus apartamentams, įmonėms, krautuvėms. Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius.

MARTINS ir GUNARS KAULINS Lakewood, Ohio

DELLA E. JAKUBS & SON
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖSINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės vglan-doje suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

• Patria prekybos namuose 794 E. 185 St. Clevelande, galima įsigyti naujų maisto produktų bei dovaninių reikmenų. Turime naujų knygų, plokštelių, lietuviškų sveikinimo kortelių ir eilę kitų prekių. Prašome atsilankyti.

SCREW MACHINE OPERATOR

SET UP AND PRODUCTION

Good all around mechanical ability. Liberal benefits including profit sharing.

DAY SHIFT

Call or Apply

(201) 696-5533

McCRAW-EDISON CO.

POWER SYSTEMS DIVISION

92 Newark-Pompton Turnpike

Wayne, N. J. 07003

An Equal Opportunity Employer (37-39)

OPPORTUNITY FOR PROFESSIONAL HELP for progressive 56 bed acute care J.C.A.H. accredited hospitals needs **Chief Medical Technologist** seeking a dynamic individual to head laboratory. Salary commensurate with experience ability. Also

Registered Nurses — General Duty

3-11 & 11-7 Shift. Good starting salary plus shift differential. Excellent fringe benefits. Apply call or write to: **ADMINISTRATOR**
Franklin Parish Hospital
P. O. BOX 392
WINNSBORO, LA. 71295
318-435-9411 (28-45)

MACHINIST

15 OPENINGS

Lathe Hands, Gear Men, Inspectors, Grinders, Mill Hands, Tool Makers, Machine Repair, Permanent positions. 55 hours work week, top wages. Aircraft shop. Day and night shifts, 3 mi. from tunnel.

Detroit, 312-963-7533;
Windsor, 969-8551.

BACHAN AEROSPACE
3243 Marentette Ave.
WINDSOR, ONT., CANADA (40-42)

TOOL GRINDER

Requires 48 months experience using precision measuring instruments, complicated drawings and shop mathematics.

Also

TOOL & DIE MAKERS

Must be able to set up work from blue prints & close tolerance. Steady work & fringe benefits.

APPLY AT:

F. E. MYERS CO.
400 Orange St.
Ashland, Ohio 44805

An Equal Opportunity Employer (40-43)

Skaitykit ir platinkit
DIRVA

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

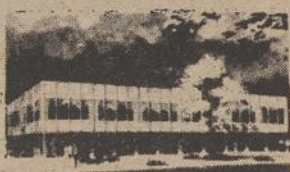
UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:

7 1/4% — 6 metų su \$1,000, minimum.
7 1/2% — 4 metų su \$1,000, minimum.
6 3/4% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.
6 1/2% — 1 metų su \$1,000, minimum.

VĖLIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI pradėjus naują taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaiton įdėjus atitinkama sumą.

SAVINGS INSURED UP TO \$40,000.00 BY F.S.L.I.C.

Saint Anthony Savings

1447 So. 49th Court • Cicero, Illinois 60650

Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Juozas Gribauskas, vedėjas

NATIONWIDE INSURANCE
Nationwide is on your side

• APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį, tel. 531-2211.

• Perkant ar parduodant namus, prašome kreiptis pas Cipkus Realty, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

PRANO BALTUONIO SKULPTŪROS PARODA

Kiekvienais metais Clevelande įvyksta daug meno parodų. Tačiau retai taip laukiame parodos kaip medžio šaknų skulptoriaus Prano Baltuonio.

Jau praėjo dešimts metų nuo pirmos jo parodos įvykusios Montrealyje Expo-67. Nuo to laiko Pranas Baltuonis dalyvavo daugiau kaip 70 parodose. Su savo kūryba jis yra pasirodęs televizijoje: Montrealyje, Otawoje, Londone, Ont., Hartforde, Chicagoje, Arizonoje ir kitur.

P. Baltuonis žinomas ne tik kaip garsus skulptorius Amerikoje ir Kanadoje, bet ir Europoje bei Australijoje. Praeitais metais vasaros laiku, jis dalyvavo International Sculpture Exhibition Milane, Italijoje. Ir šiais metais buvo pakviestas išstatyti savo kūrinius Paryžiaus Monffe galerijoje.

Jo skulptūra yra tikrai originali. Londono "Free Press" kritikė Lenore Crawford rašo šitaip: "Jo kūriniai išsiskiria dviejom ypatybėm: būtent linijom ir jų kryptimi, ne svarbu ar jos yra asimetriniai vertikalių ar išlankstytos, ir antra, kad jo skulptūros yra iš medžio bet atrodo kaip iš akmenų."

P. Baltuonio skulptūra boksininkas.

Š. m. spalio 22 ir 23 dienomis jo paroda įvyks Clevelande, Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos salėje. Parodos atidarymas šeštadienį, spalio 22 d. 7:30 val. vak. ir parodos lankymo valandos sekmdienį, nuo 11 iki 4 val. Vieną iš jo kūrinių bus galima įsigyti loterijos būdu. Loterijos bilietai dabar platunami Baltijos krautuvėje ir Gintaro valgykloje. Korp! Giedra maloniai kviečia visus Clevelando lietuvius gausiai atsilankyti į parodą. (rjd)

• **Martinas Subonis**, gyvenęs Youngstown, Ohio, Dirvą skaitęs nuo pat pirmųjų numerių, siūsdamas auką apgailestauja, kad negalys daugiau atsiųsti, nes jau 27 metus kaip pensininkas ir lapkričio 5 d. jam sukaks 93 metai.

Dėkojame už auką ir linkime geros sveikatos ir ilgiausių metų!

• **Grandinėlės** kelionei Australijon paremti spalio mėn. 28 ir 29 dienomis tėvų komiteto yra ruošiamas vartotų reikmenų ir dėvėtų rūbų išpardavimas East Cleveland YMCA patalpose (Grandinėlės repeticijų salėje).

Jūs esate prašomi atlikt kamus dėvėtus rūbus ir namų reikmenis (pelenines, lekštes, stiklus, vazas, žaislus, anglų kalba knygas ir kitus daiktus) perduoti Grandinėlės šokėjų tėvams, grupės tėvų komitetui (Bronė Mainelienė: 692-1690, Janė Motiejūnienė: 531-6410, Kazys Ralys: 486-2363, Irena Rydelienė: 731-1182, Albina Walsh: 932-6660),

Sagiams (368-2955, 442-8674) arba atvežti dėžėse, krepšiuose antradieniais (6:30-8:30 val. vakaro) į N. parapijos valgyklą, kur tuo laiku vyksta jaunųjų šokėjų repeticijos.

Grandinėlė

GOLFO UŽBAIGTUVĖS

Clevelando Lietuvių Golfo Klubo užbaigiamosios žaidynės vyko spalio 2 d. Hinkley Hills golfo laukuose. Oras prastas: ir lijo ir šalta, tačiau po žaidynių nuotaika prie alučio ir steiko pasitaisė.

Pereinamą taure šiais metais laimėjo Andy Andrus. A klasės laimėtojai — V. Šlapelis, R. Račila ir R. Pauliukonis, B klasės — B. Paulionis, A. Nagevičius ir R. Laniauskas, C klasės — L. Staškūnas, A. Matas ir A. Garka, D klasės — P. Matas, P. Skardis ir V. Sirgėdas. Lietuvių klubo dovaną laimėjo D. Ješmantas, o adv. A. Širvaičio dovana atiteko Pr. Razgaičiui.

Šiais metais sužaista 9 žaidynės, kitais metais numatoma apie 12 žaidynių. Golfo Klubas turi 32 narius, kitais metais tikimasi didesnio narių skaičiaus.

(ag)

• Šiaurės Amerikos Lietuvių Sportininkų S-gos atstovų suvažiavimas įvyko praeitą savaitgalį spalio 15

VYR. SKAUČIŲ ŽIDINYS KVIEČIA

SPALIO 29-30 DIENOMIS Į

Dail. VALENTINOS BALSINIENĖS —

KERAMIKOS IR SIDABRO PAPUOŠALŲ PARODĄ

DIEVO MOTINOS NUOLATINĖS PAGALBOS PARAPIJOS SALĖJE.

Atidarymas: ŠEŠTADIENĮ 7 val. vak.

SEKMADIENĮ nuo 11 v. iki 3 v. p. p.

ir 16 d. Clevelando Lietuvių Namuose. Pagrindinis klausimas buvo Pasaulio lietuvių sporto žaidynės 1978 m. Toronte.

• **Lietuvių grožio salonas SILVER SHEAR — Hair Fashion**, 687 East 185 St., Cleveland, Ohio 44119. tel.: 486-4240.

• **Angelique Karaliūtės** jaunos pianistės su kitais Birutės Smetonienės keturiais mokiniais, piano rečitalis įvyks š. m. spalio 23 d. 7 val. vak. The Cleveland Music School Settlement salėje. A. Karaliūtė atliks Felix Mendelssohn ir Frederic Chopin kūrinius.

PARDUODAMAS NAMAS

3 miegamųjų, dvigubas garažas, sklypas 75x110, vaismedžiai. East 185 St. apylinkėje. 38,000. Parduoda pats savininkas. Telef. 481-0286 ar 531-2598.

MOKAME AUKŠČIAUSIĄ NUOŠIMTĮ

UŽ SANTAUPŲ PAŽYMĖJIMUS

6½% įnešus \$1,000 12 mėnesių

6¾% įnešus \$1,000 30 mėnesių

7½% įnešus \$1,000 18 mėnesiams

7¾% įnešus \$1,000 72 mėnesiams

Pagal federalinės valdžios įsaką už santaupas, išimtas iš pažymėjimo sąskaitos prieš nurodytą laiką, nemokamas nuošimtis už 90 dienų, o už likusį periodą ant išimtos sumos išmokamos tik reguliarius santaupų knygutės nuošimtis (5¼%).

PATOGIAUSIAS TAUPYMO BŪDAS REGULIARI TAUPYMO KNYGUTĖ

Už įnašus mokame

5¼%

Įdedi kiek nori, išimi kada nori.

Nuošimtis apskaičiuojamas kiekvieną dieną ir išmokamas du kartus metuose.

SANTAUPŲ SĄSKAITOS APDRAUSTOS IKI \$40,000. MĖS TEIKIAME GEROMIS SĄLYGOMIS PASKOLAS NAMŲ PIRKIMUI.

Superior Savings
AND LOAN ASSOCIATION

ATIDARYTA SEŠTADIENIAIS. Uždaryta pirmadieniais.

MAIN OFFICE

798 East 185th Street
181-8552

6712 Superior Ave.
431-2497

13515 Euclid Ave.
681-8100

14406 Cedar Ave.
331-4280

32800 Center Ridge Road
779-5915

TALIS STUDIO

(Master of Photography)

WEDDINGS
GRADUATIONS
PORTAITS

The best for less

Call at 692-1515

15606 St. Clair Ave.

Cleveland, Ohio 44110

DIRVA

DIRVOS RĖMĖJAI

Atsiliepdami į mūsų prašymą, savo auka Dirvą parėmė šie skaitytojai:

J. Vadopalas, Cicero, Ill. 20.00
Dr. V. Dubinskas, Chicago, Ill. 20.00
P. Damijonaitis, Granford, N. J. 10.00
V. Jasiukaitienė, Cicero 25.00
V. Gruzdis, Euclid, O. 10.00
X. Y., Cleveland, Ohio .. 5.00
E. Konce, Stockbridge, Mich. 5.00

A. Dovydaitis, St. Petersburg, Fla. 5.00
M. Ambrose, Paramus, N. J. 20.00
P. Sliteris, Waukegan, Ill. 3.00
A. Karklius, Cleveland 10.00
J. Vizbaras, Boston, Mass. 5.00
J. Misevičius, Baltimore 7.00
A. Lapinskas, Cleveland 10.00
J. Baublys, Detroit 10.00
K. Daugvydas, Detroit .. 5.00
J. Okunis, Flushing, N. Y. 20.00
Dr. J. Jakštas, Lakewood, Ohio 15.00
J. Garla, Cleveland 15.00
P. Balčiūnas, Hot Springs, Ark. 5.00

Teisininkui

A. A.

VINCUI ŠARKAI

mirus, jo žmonai VACLAVAI, dukroms
IZOLDAI ČERNIENEI ir NIJOLEI RICE su
šeimomis ir giminėmis liūdesio valandose reiškiamame giliausią užuojautą ir kartu liūdime

ALT S-gos Detroito
Skyrius

A. A.

Lietuvos Laisvės Kūrėjui, diplomuotam
Teisininkui

VINCUI ŠARKAI

mirus, žmoną VACLAVĄ, dukras IZOLDĄ ir
NIJOLĘ su šeimomis nuoširdžiai užjaučiame

Jonas Brazauskas
Kostas Čiuželis
Feliksas Motuzas
Kazys Sragauskas
Vincas Tamošiūnas
Mykolas Vaitėnas

Mielam bičiuliui

STEPONUI KĖSGAILAI

mirus, žmoną JOANĄ, brolių ANTANĄ ir visus
gimines, skausmo dienose, nuoširdžiai
užjaučiame

Ona Vilėniškienė
Teresė Stankūnaitė
M. ir J. Adomaičiai

PADĖKA

Mano broliui

VLADUI STUOGIUI

staiga mirus, nuoširdi padėka draugams, pažįstamiems ir organizacijoms už aukotas šv. Mišias
ir pareikštą mums užuojautą.

Vytautas, Julija Stuogiai
ir duktė Guoda su šeima

Dr. J. Balys, Silver Spring, Md. 10.00
M. Ramanauskas, Oakville, Ont. 2.00
P. Matiukas, Rochester 10.00
A. Klein, Rochester, N. Y. 5.00
S. Skučienė, Pampano Beach 5.00
M. Meiliūnas, Weston, Ont. 10.00
K. Biskis, Dowers Grove, Ill. 20.00
V. Mieželis, Phoenix, Ariz. 10.00
A. Mironas, Carlsbad, Ca. 5.00
K. Januška, Chicago 3.00
K. Mikolajūnas, Chicago 10.00
J. Mockus, Yucaipa, Ca. 10.00
V. Augulytė, Cleveland 10.00
J. Daunoras, Chicago .. 20.00
J. Šilgalis, Catonsville, Md. 5.00
T. Čiurlionis, St. Petersburg, Fla. .. 5.00
G. Gureckas, Palos Verdes, Ca. 37.00
K. Žilinskas, Waterbury, Conn. 5.00
V. Degutis, Cleveland 5.00
I. Jonaitienė, Euclid, O. 5.00
J. Biliūnas, Mentor, Ohio 5.00
J. Jasiūnas, Evanston, Ill. 2.00
K. Sragauskas, Detroit 2.00
J. Gliuda, Los Angeles 5.00
A. Puskepalaitis, Boston 5.00
J. Deksnys, Vineland, NJ 5.00
V. Juodvalkis, Panorama City, Ca. 10.00
Dr. J. Leseckas, Chicago, Ill. 15.00
A. Andriušis, Dorchester, Mass. 5.00
J. Dačys, Dorchester, Ma. 10.00
S. Trinkas, Chicago, Ill. .. 3.00
P. Turūta, Grand Rapids, Mich. .. 5.00
V. Vitkus, Rochester, N. Y. 5.00
K. Mažonas, Parma, Ohio 10.00
A. Saulaitis, Oakville, Ct. 5.00
A. Adomonienė, Boston 20.00
M. Vaičius, Santa Monica, Cal. 5.00
Inž. E. Bartkus, Beverly Shores, Ind. 10.00
K. A. Žukauskai, Beverly Shores, Ind. 20.00
F. Lekutis, Fruitport, Mi. 10.00
P. Mikšys, Juno Beach, Fla. 3.00
Dr. S. Žmuidzinis, Chicago, Ill. 15.00
A. Juodvalkis, Chicago 10.00
J. Sabanas, Chicago, Ill. 12.00
A. Juodikis, Seven Hills, O. 5.00
J. Kazėnas, Cleveland, O. 5.00
J. Kalnietis, Baltimore .. 5.00
Dr. A. Milaknis, Santa Monica, Ca. 5.00
A. Valiutis, Los Angeles 5.00
Dr. A. Drukeinis, Bedford, N. H. 20.00
Z. Jurys, Great Neck, N.Y. 5.00
A. Mačys, Downers Grove, Ill. 10.00
J. Talandis, Olympia Fields, Ill. 25.00
C. Laikūnas, Monee, Ill. .. 2.00
A. Samušis, Richmond Hill, N. Y. 10.00
J. Smailys, Omaha, Neb. 4.00
A. Aglinskas, Chicago, Ill. 5.00
X. Y., Central, N. M. 25.00
K. Kiznis, Richmond Hill 5.00
A. Maurutis, Euclid, O. 25.00
J. Liaukus, Woodhaven 5.00
L. Saudris, Lebanon, Pa. 5.00
V. Česnavičius, Richmond Hill, N. Y. 10.00
V. Šeštokas, Los Angeles 10.00
J. Kregždė, Cincinnati, O. 5.00
P. Rulis, New Port Richey, Fla. 5.00
J. Rekašius, Chicago, Ill. 10.00
V. Misiūnas, Elizabeth, NJ 5.00
J. Saladžius, Chicago .. 5.00
B. Gražulis, Flint, Mich. 5.00
A. Bimbiris, Los Angeles, 10.00
V. Aglinskas, Chicago, Ill. 5.00
J. Grėbliuskas, Chicago 5.00
J. Ramanauskas, Elizabeth, N. J. 5.00
S. Lušys, Braintree, Ma. 10.00
M. Ž., Los Angeles, Ca. .. 2.00

K. Naudžius, Los Angeles 10.00
G. Balanda, Warren, Mi. 5.00
G. Meilus, Chicago 2.00
J. Bajorinienė, Waterbury 5.00
R. Kuzavinis, Los Angeles 7.00
K. Tuskenis, W. Palm Beach, Fla. .. 5.00
J. Briedis, Chicago, Ill. 10.00
V. Žebertavičius, Detroit 10.00
L. Morkūnas, Euclid, O. 5.00
Dr. O. Mironaitė, Chicago, Ill. 25.00
J. Mazilauskas, Cleveland 5.00
M. Šimkus, Chicago 20.00
N. Adams, Sebastopol, Ca. 10.00
P. Beleckas, Brassord, Que. 20.00
Vladas ir Phily Vailioniai
Munster, Ind. 20.00
A. Kuolas, Toronto, Ont. 10.00
V. Selenis, Manchester, Mi. 10.00
A. Baškauskas, Brockton 2.00
J. Chodakauskienė, Bellevue, Wash. 5.00
A. Zenkus, Worcester, Mass. 10.00
E. Malcanas, Cleveland .. 5.00
V. Kasakaitis, Willowick 3.00
J. Krištolaitis, Cleveland 10.00
A. Svilas, Medway, Ma. 20.00
A. Mažeika, Marina del Rey, Ca. 25.00
J. Simutienė, E. Rockway, N. Y. 10.00
J. Vedegys, Chicago 10.00
J. Stašaitis, Dorchester, Mass. 10.00
S. Radzys, Chicago, Ill. 5.00
Nemyra Enck, Los Angeles, Ca. 5.00
J. Gaižutis, Detroit, Mi. 10.00
V. Mažeika, Park Ridge, Ill. 10.00
E. Unger, Ft. Lauderdale, Fla. 10.00
P. Pajaujįs, Mt. Clemens, Mich. 5.00
M. Knystautas, Danbury, Conn. 20.00
A. Šileika, Detroit, Mich. 10.00
J. Šlepetys, Detroit, Mich. 10.00
J. Preibys, Detroit, Mich. 5.00
J. Švarcas, Wickliffe, O. 10.00
K. Sušinskas, Downers Grove, Ill. .. 5.00
J. Liorentas, Hollywood, Fla. 5.00
F. Andriūnas, Wyncote, Pa. 15.00
J. Valaitis, Great Neck, N. Y. 2.00
Dr. J. Gedaugas, Santa Monica, Ca. 5.00
B. Dirmantas, Chicago .. 5.00
K. Baronas, Hamilton 5.00
J. Sirusas, Flemington, N. J. 20.00
J. Rastapkevičius, Dutton, Ont. 20.00
Dr. K. Avižienis, Chicago 10.00
P. Mitalas, Phila., Pa. 2.00
J. Sandargas, Ormand Beach, Fla. 10.00
T. Dambrauskas, Hot Springs, Ark. 10.00
S. Mačys, Cleveland 10.00
B. Augustinavičiūtė-Flynn, Cincinnati, Ohio 5.00
K. Pralėika, Little Fall, NJ 5.00
J. Gumbelevičius, Creve Coeur, Mo. 20.00
J. Matusevičius, Evanston, Ill. 10.00
K. Rožanskas, Chicago .. 25.00
J. Radas, Livonia, Mich. 10.00
O. Kašubienė, Cleveland 2.00
P. ir G. Valūnai, Torrington, Conn. 20.00
S. Strazdas, Linden, N.J. 5.00
P. Maželis, Cleveland 10.00
E. Zitkus, Beverly Shores, Ind. 10.00
R. Teismann, Dekalb, Ill. 5.00
A. Tumas, Reseda, Ca. 20.00
S. Balys, Grand Rapids, Mich. .. 5.00
V. Dautas, Willoughby, O. 10.00
J. Chmieliauskienė, Los Angeles, Ca. 10.00
F. Masaitis, La Mirada, Ca. 10.00

V. Gadliauskas, New York, N. Y. 5.00
D. Mekišius, Long Beach, Ca. 5.00
E. Balceris, Los Angeles 20.00
E. Nainys, Cleveland 5.00
M. Subonis, Youngstown 5.00
G. Žemaitis, Cleveland .. 5.00
A. Kavaliūnienė, Chicago 10.00
A. Ambražiūnas, Los Angeles 10.00
A. Muliolis, Euclid, O. .. 5.00
A. Petrikas, Great Neck, N. Y. 15.00
L. Radzickas, Ann Arbor, Mich. 10.00
S. Pangonis, Omaha Nbr. 10.00
K. Linkus, Miami Beach, Fla. 5.00
B. Tiškus, Collinsville, Ill. 10.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

• Bronius Dūda, ALT

S-gos I vicepirmininkas, š. m. rugpiūčio mėn. pabaigoje iš Ramiojo Vandensyno pakraščio buvo nuskrیدęs į New Yorką vietoje asmeniškai išsikabėti, pasitarti ir išsiaiškinti kai kuriais Sąjungą liečiančiais reikalais. Dalyvavo Richmond Hills skyriaus vasarinėje išskyloje p.p. Sperauskų sodyboje, kur susitiko su daugeliu tautininkų veikėjų. Taip pat, turėjo pasimatymus su kai kuriais Vliko nariais ir kitais asmenimis. Apgailėtina, kad dėl laiko stokos, nebeturėjo progos susitikti su kitų skyrių vadovybėmis ir nariais.

Iš New Yorko užsuko į Chicago, kur turėjo ilgesnius ir išsamius pasitarimus su inž. Jono Jurkūno pastangomis sukvieštais Sąjungos tarybos nariais, Vilties draugijos valdybos nariais ir kitais tautininkų veikėjais. Taip pat turėjo pasitarimą su "Tautinės Minties Keliu" knygos vyr. redaktoriumi prof. dr. Jonu Puzinu ir redaktoriumi p. Jonu Palukaičiu.

Worcester

KONCERTAS-BANKETAS

LB 25 metų sukakčiai iškilmingai atžymėti, LB Worcesterio apylinkės valdyba lapkričio mėn. 6 d., sekmadienį, 3 val. p. p. Maiironio parko gražioje patalpose, rengia koncertą-banketą. Programą atliks solistai Nerija Linkevičiūtė, mezzosopranas, Bernardas Prapuolenis, lyrinis baritonas iš Chicagos ir pianistas Saulius Cibas iš Bostono. Tai pirmas šių žymiųjų dainininkų pasirodymas mūsų kolonijoje. Pavieniui ir duetais jie pateiks visą eilę lietuvių kompozitorių kūrinių, liaudies dainų ir iš operų ištraukų.

Po koncerto puiki vakarienė, sveikinimai, dovanos ir šokiai.

Worcesterio bei kitų artimųjų miestų ir apylinkių lietuviai kviečiami gausiai dalyvauti šiame koncerte-bankete.

Bilietus jau dabar galima įsigyti pas LB valdybos narius. (jb)